Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	redigeret af T. Bang.
Titel | Title:	Børnenes Juleblad
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Aalborg : P. Hansens Bogtrykkeri, [1902]
Fysiske størrelse | Physical extent:	20 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Børnenes Juleblad.

[1902]

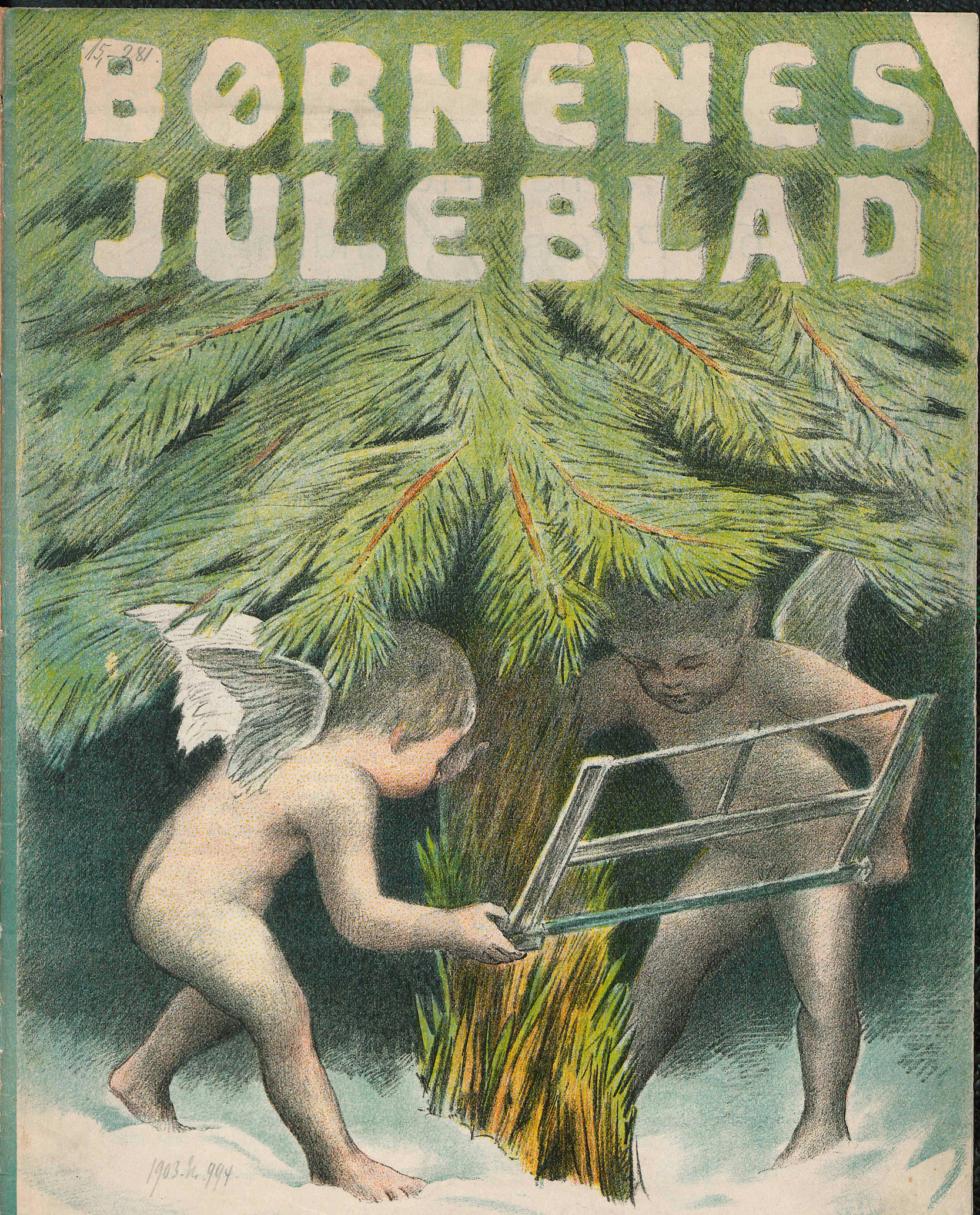
15,-281

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130024030777

15-281.

BØRNENES JULEBLAD

1903-h. 994

Redigeret af Kommunelærer T. Bang, Aalborg

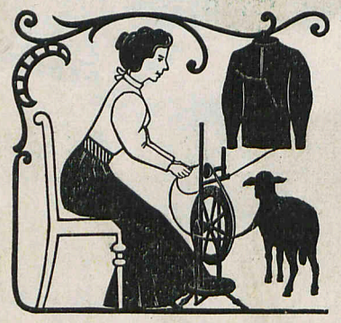
Historien om Peters Forvandling.

Peter er eneste Dreng i en talrig Familje, en rask Dreng, han dyrker al Slags Sport: Fodbold, Kricket, Lawn Tennis; han øver Gymnastik og Svømning og er en flink Cyklist, men han ligner — til Forældres og Søstres Skræk — stadig en Gris. Ikke fordi at Forældrene er karrige med Hensyn til at forsyne ham med Klæder — tværtimod; men det lykkedes aldrig at finde Stoffer, der frembyder den tilstrækkelige Modstandskraft overfor Peters enorme Færdighed i, paa aldeles utrolig kort Tid, at forvandle det tilsyneladende mest solide Sæt Klæder til alt andet end pyntelige Laser. Hans Fader har ofte anvendt de samme Ord, som Sven Dufvas Fader i anden Anledning anvendte: »Hvad skal der blive dog af dig«, og hans Moder har ofte været Fortvivlelsen nær, naar hun mønstrede hans Garderobe efter faa Dages Benyttelse og fandt de prægtige nye Klæder forvandlede til Pjalter. Søstrene har forgæves paakaldt hans Kavalerfølelse, men han har ganske rolig svaret dem: »Er jeg ikke fin nok til eder, saa kan I godt lade, som I ikke kender mig, jeg skal ikke være paatrængende, naar I er i Selskab med eders fine Veninder og deres pyntede Brødre.« Saadan er Peter — nej, det er sandt — saadan har han været.

Det mærkelige er sket, at han lige paa een Gang er bleven som aldeles forvandlet og har faaet Evne til og Sans for at holde sit Tøj helt og pynteligt; men det endnu mærkeligere er, at han — der tidligere brød sig Pokker om, hvor Tøjet kom fra, »jeg skal ikke betale det,« sagde han ofte — nu paa en Maade selv sørger for Anskaffelsen og Fornyelsen. Han har ikke slaaet af paa sine sportslige Interesser, dem dyrker han stadig med samme Iver; men — Tøjet holder alligevel.

Denne mærkelige Forvandling er gaaet til paa følgende Maade: Peter er Samler — ligesom de fleste raske Drenge — han samler paa alt: Postkort, Frimærker, Insekter, Mineralier, Sneglehuse, udklippede Anekdoter og Billeder af illustrerede Blade og driver den sædvanlige Tuskhandel med disse forskellige Genstande. I den senere Tid har han inddraget endnu en Gren under sin Samlervirksomhed — han samler paa uldne Klude. Det er gaaet saaledes til: Da han en Dag var beskæftiget med at opklæbe udklippede Billeder, som han havde tilbyttet sig, traf han paa et Udklip, der saa saaledes ud.

Han spekulerede længe over Betydningen af Billedet og gennemsøgte forskellige Blade for muligvis

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

(Fortsættes paa Omslagets næstsidste Side).

Jul.

Børn! kommer hid — som i undrende Klynge —,
Klokkes herind under Ovnflammens Skær.
Snart skal vi danse om Træet og synge;
Stunden, den signede — se, den er nær.
Lytter da til med et andagtsfuldt Hjerte,
Hører den ældgamle Saga paa ny,
Den, som vor Moder paa Skødet os lærte,
Den, som Guds Engle har sunget i Sky.

Fred over Jorden! — saa tonede Sangen.
Fred over Jorden! — En Frelser er fød.
Hyrderne styred' mod Betlehem Gangen,
Fandt hint Barnlille paa Jomfruens Skød.
Tegnet det var dem: det havde ej Vugge,
Ikkun en Krybbe, der redtes med Straa;
Fromt deres Hoveder maatte de dukke,
Synge Guds Pris i Tilbedelsens Vraa.

Fred over Jorden! — saa tonede Sangen.
Fred over Jorden! — En Frelser er fød!
End klinger Hymner fra Betlehems-Vangen
Jublende lydt som den første, der lød.
Hvert lille Barn, som i Tro kan oplukke
Øren og Sanser for Festernes Fest,
Reder Barn Jesus i Hjertet en Vugge,
Byder al Himmerigs Glæde til Gæst.

Elskede Børn! om vort Hjerte kan rumme
Himlenes Herlighed, Jorderigs Skat,
Da vil al Mislyd herinde forstumme,
Da vil selv Døden kun synes en Nat.
Da har I slet intet mere at frygte,
Intet, hvorfor I bør krybe i Skjul.
Da skinner hvert et Guds Ord som en Lygte;
Søgn bliver hellig, og Hverdag bli'r **Jul!**

Adolf Langsted.

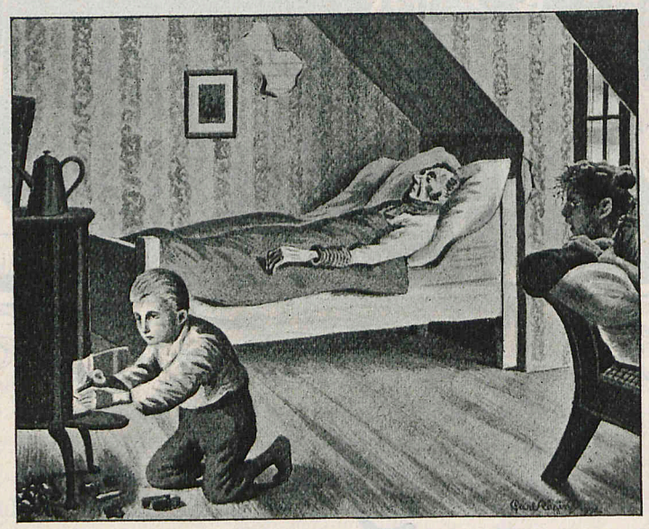
Den røde Ten.

Af MARTIN ANDERSEN NEXØ med Tegninger af C. RØGIND.

Ude i en af Hovedstadens Forstæder ligger der en smal, mørk Gade, hvis ene Ende støder op til en Kirkegaard, medens den anden aabner sig ud til det fri med to uhyre Gavle, der faar det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa en. Brolægningen ophører lige saa pludselig med Fortove og Rendestene; og det hele hænger saa underlig afskaaret i Luften med et Fald paa to Alen fra Gaden ned til det aabne Land der nedenfor.

Dernede ligger Jorden i et Lerælte et Par Hundrede Alen ud uden et Græsstraa eller en Blomst; i de tre Aarstider er der bundløst, og om Sommeren er det hele brændt til en haard, knudret Skorpe med dybe Huller i.

Men der udenfor kommer saa ogsaa det grønne: store, vajende Duske af Nælder og Skarntyde, Malurt til at sætte paa Brændevin og Kamillete til at drikke mod Forkølelse. Det gror i grønne, blomstrende Kranse om store, blaarøde Slaggedynger og Bunker af Muraffald. Derude ligger der ogsaa en mystisk, indhegnet Plads, hvor de brænder Asfalt, og hvor der staar: »Adgang forbudt!« over Indkørslen. Og der er en udgravet Byggegrund halv fuld af Vand, hvor man kan sejle paa Stilladsbræder, og hist og her det nøgne Skeletværk til en paabegyndt Bygning.

Og uden om alt dette igen strækker sig de store, dejlige Lossepladser, hvor alt Affald gaar hen og mere til. Herud kører Hundreder af store Vogne hver Dag alt det, Københavnerne faar tilovers af Fejeskarn, Køkkenaffald og Aske, udslidte Hatte, Støvler og Madrasser, bundløse Vugger og Kulkasser, itubrudt Legetøj — lutter udtjente Sager.

Men hvor der handles, der spildes, siger Ordsproget. Og blandt alt dette Skrammel og Affald er der meget, som Fattigdommen godt kan afvinde en vis Værdi; noget kan repareres og tages i Brug igen, andet kan brændes eller sælges som gammelt Jern.

Saa maa da meget rejse ud til denne store Mødding som ubrugeligt for atter at drage ind og tjene Menneskene til Nytte. Mangen Kulkasse faar sig en ny Bund efter Fyraften og kommer atter til Hæder og Værdighed; mer end een fornem Vugge knirker trofast og ustandseligt under syv—otte fattige Søskende efter hinanden — efter at den først har været en Tur herude som ubrugelig. Adskillige fattige Koner og Børn gaar ogsaa herude og tjener til Føden, blot ved at pille de Koks fra, som Pigerne i de store Herskabshuse har raget ud sammen med Asken. Dem skyller de saa rene og sælger dem til andre Folk for en billig Penge.

Men der kommer ogsaa mange Ting derud af Vanvare — baade Sølv og Guld. Ikke at tale om Penge, som især vandrer derud med Gadesnavset. Om man havde alle de Penge, som i Aarenes Løb er kørte fra Københavns Gader ud paa Lossepladserne, var man ganske sikkert en holden Mand. For ganske vist gaar Politibetjentene, som enhver kan se, altid med det ene Øje nede i Brostenene, og Drengene ogsaa — ikke at tale om de gamle Koner, som slet ikke kan løfte Hovedet, selv om de aldrig saa gerne vilde. Men Penge har mange Maader at gøre sig usynlige paa og er navnlig ikke altid gode at skelne fra Snavset; der klæber saa let noget ved dem.

Det er een Mand, der ejer hele Gaden, en Murmester; og det ser ud, som havde han spekuleret i den yderste Fattigdom, dengang han byggede — og siden fortrudt det. For skønt Husene er temmelig ny, er der ikke Spor af pænt, end sige pynteligt ved dem. Det er skiddengraa Murflader med lige, endeløse Rækker af smaa Vinduer, der sidder tæt paa hinanden to og to som triste Øjne og stirrer ud fra de trange, grimme To-værelses-Lejligheder, som fortsætter sig over og over hinanden gennem syv Stokværk og løber Gaden til Ende uden en Afbrydelse.

Saa ensformige og triste som Husene er, lige saa dødsstille forekommer Gaden en, naar man kommer derind fra en af de travle Sidegader. Der er faa legende Børn i Gaden, ingen skændende eller passiarende Koner, Kælderbutikkerne staar tomme. Og ser man op ad Husene, saa møder Øjet fire-fem tomme Lejligheder for hver beboet. Hist og her i den graa Flade liver et Par Fag Gardiner og nogle Blomster lidt op, ellers Vinduer, der gaber tomme ud i Luften, dækkede af Støv og Spindelvæv.

For to Aar siden boede der saa mange Familier i denne Gade alene, at der var over Tusind Børn. Gaden var som en Bikube af støjende, leende og grædende Unger, af skændende og trøstende Mødre; Luften hang syngende fuld af Børns Glæder, Børns Sorger og Forældres Bekymringer, saa lang Dagen var. Og nu! Man kommer til at tænke paa Pest, Kolera, noget af dette uhyggelige, der udrydder Mennesker i Tusindvis, som lægger hele Gader og Byer øde og faar de efterlevende til at færdes stille og varsomt.

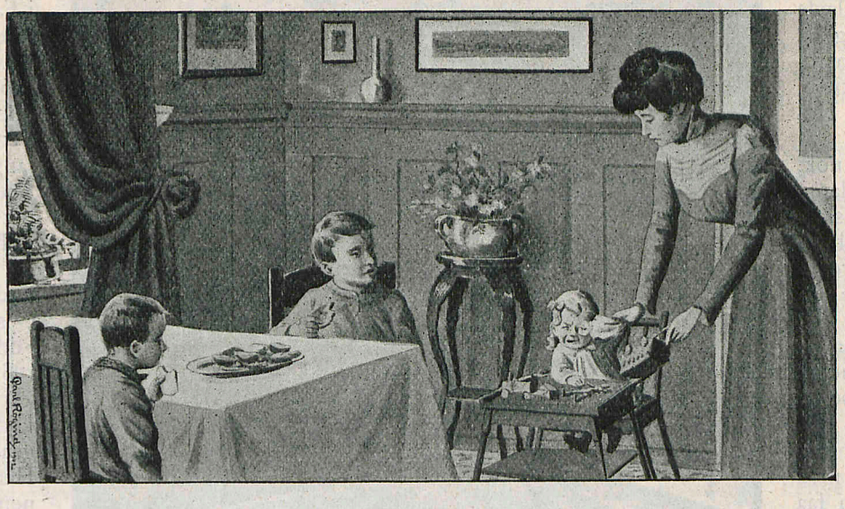
Og saa stammer det hele fra en lille Strimmel Papir, en Opsigelse til alle dem, der havde Børn. Saa skulde der komme andre og leje, som ingen Børn havde, og Gaden skulde blive en pæn Gade. For Værten hørte fra alle Sider, at det var en grim Gade, og saa troede han, at det var de fattige, glade Ungers Skyld. Som om Børn ikke netop gør alting skønnere! Men han kunde lige saa godt forbyde rige Folk at have Penge som fattige Folk at have Børn — og derfor blev Gaden blot en død Gade.

Men det var altsaa for to Aar siden. Og det var Vinter, Klokken henad seks om Morgenen. Ude i det tykke, kolde Mørke gabede en og anden Fabriksfløjte.

Oppe paa Kvisten i Nr. 37 var Luften kvælende tung at indaande. Ud i den sivede de forskellige Aandedræt regelmæssigt, som arbejdede der smaa Maskiner rundt om i Mørket. Der var Børns bløde, fløjtende Aandedrag og et, som tilhørte et voksent, kraftigt Menneske; det lød, som om vedkommende jog den tunge Træthed bort i lange, kraftige Stød. Der var et knastørt, knebrende et, og et andet, der listede sygt og uroligt ud i Stuen, halvt som en Klage, halvt som en Lidelse.

Det var dette sidste Aandedræt, der blev mere og mere uroligt og forpint, til det brød ud i en voldsom Hoste, som ikke vilde lade sig holde tilbage.

Det kraftige Aandedrag ophørte pludselig, en Haand famlede i Mørket, greb om en Æske Tændstikker og tændte. En robust Kvinde med et haardt Ansigt sad over Ende og holdt Tændstikken op mod det lille Svejtserur til to Kroner, der plejede at hænge paa Væggen. Men Uret var der ikke nu, og hun smed Tændstikken fra sig med en gnaven Bemærkning.

En Mand med melankolske, indfaldne Træk havde lettet Hovedet fra Lejet inde under Skraataget og sagde hviskende: »Den har ikke fløjtet seks endnu.«

Kvindfolket svarede ikke, men puslede med at klæde sig paa.

»Vil du allerede af Sted?« hviskede han venligt. — »Vil?« Det lød, som vendte hun sig hastigt mod ham. Som om der er nogen, der spørger efter, om jeg vil eller ej. Du tror kanske, det er for min Fornøjelses Skyld, jeg skrubber Folks Snavs væk?«

Han svarede ikke, og lidt efter spurgte hun lidt godmodigere:

»Hvor meget fik I saa for Uret?«

»35 Øre.«

Hun lo kort: »Det skal nok forslaa. Om vi saa solgte Rub og Stub, tror jeg ikke, vi naaede de 15 Kroner. Og mindre end een Maaneds Husleje forud er der ingen, der lader sig nøje med; vi maa sige Tak til, om vi slipper med det. Ja ja, det er ikke værd at bekymre sig for meget, Fattiggaarden staar os jo altid aaben.«

»Jeg vil gaa ud og prøve at arbejde, jeg har det bedre nu,« sagde Manden hostende.

»Du, ja du kan bare prøve paa det. — Herregud, arbejde! og saa kan han ikke engang vende sig, uden Hosten er ved at slide Sjælen ud af Kroppen paa ham, det stakkels, stakkels Skrog.« Hun talte ud i Luften, hendes haarde Stemme dirrede af Varme og Bevægelse. »Og hvem, tror du saa, vil give dig Arbejde?« vendte hun sig igen til Manden.

»Jeg havde tænkt at gaa til min gamle Mester. Han vil i alt Fald nok —«

»Forbarme sig over dig med en Krones Penge eller to, hva? Og kanske dine gamle Kammerater saa gav dig en Femogtyveøre hver? saa kunde du jo sagtens staa der som et andet Tigger-Udskud! Men det Skind bliver der nu ingen Bukser af, saa længe jeg har to Hænder paa Skaft til at arbejde med, det kan de godt bide sig i Pandehaarene paa de Godtfolk. Man er da ingen ren Stodder heller, fordi at man er gift med Madam Petersen. — Nej, lille Petersen, hold du dig bare rolig inden fire Vægge og lad din Kone sørge for Resten — det har dit Bryst nok bedst af. Og hun er aldrig en Snus for god til at bestille noget, selv om hun gør lidt Vrøvl engang imellem. Jeg skal nok være Mand for at faa fat i en Lejlighed.«

»Mor, inde i Pilestræde er der saadan en morsom en over Gaarden, og der er Rækværk udenfor, som hænger lige i Luften, og man kan selv gaa paa det,« sagde en Barnestemme, som kom fra en Krog nede ved Gulvet.

»Ja sorden en morsom nen,« bekræftede en endnu spædere Stemme.

Moderen var nok færdig til at gaa; hun stod og raslede med Nøglerne, men svarede ikke.

»Og det er selv sandt,« føjede den yngste lidt efter til. Og da hun stadig ikke svarede, gav de to sig til at pludre sammen om den morsomme Lejlighed med Svalegangen inde i Pilestræde, indtil en tynd, gneldrende Stemme gav sig til at skænde paa dem. Saa krøb de ned under Sengeklæderne og talte hviskende videre.

»Skal du ikke have Kaffe, inden du gaar?« spurgte Manden bekymret.

»Nej, behold I kun den Slat, der er,« sagde Konen og rystede Kanden, »jeg klarer mig sagtens til Kl. ni. Du Trine, nu sørger du for, at din Fa'r faar en ordentlig Kopfuld — og godt varm; og saa deler du pænt Resten med dine smaa Søskende.«

Den gneldrende Stemme gav nogle vrangvillige Lyde fra sig.

»Og saa skal her være godt varmt, til din Fa'r staar op. Vi har vel Koks? ellers maa Børnene af Sted ud og plukke nogle igen. Til at tænde op med kan du nok pille dig et Par Splinter af Pultekammervæggen — naar du er forsigtig og ingen Støj gør. Der ligger ti Øre ude i Tallerkenrækken til Mælk, som I kan have til Middag, du kan skære det gamle Brød itu og komme i, som jeg havde med hjem i Gaar. Og Gud trøste dig, om du svarer din syge Fa'r uartigt eller slaar dine smaa Søskende! Lad mig nu se, I er flinke alle tre, saa skal jeg have noget godt med hjem til Aftens — Mesterpølse kanske. — Farvel lille Petersen, lad nu vær' med at anstrenge dig du, vi klarer os jo storartet det foruden.«

Der hørtes noget som et Kys i Mørket, saa lukkedes Døren med et haardt Smæld, den gneldrende Stemme gav en lille arrig Remse til bedste, og i de følgende to Timer rugede Stilheden og Søvnen atter over den lille Lejlighed, kun nu og da afbrudt af den syges Hosten. — — —

Det var højlys Dag nu, Klokken var vel halv ni. Peter, den otte Aars, laa paa Knæ foran Kakkelovnen og tændte op, mens Rasmus, som kun var fem, sad nede paa Gulvet paa Kanten af sit Leje og havde nok at gøre med at trække i Strømperne selv. Oppe paa Hovedstykket af den gamle affældige Sofa, som tjente hende til Leje, laa Trine med Hagen og Hænderne paa Kanten; hun skændte i eet væk paa Peter, fordi han ikke kunde faa Ild i Koksene: »Aa dit Fæ! — Du er da ogsaa et rigtigt Fjols!« Men eftersom Udsigten til, at hun selv maatte staa op og tænde, blev større, blev hun ogsaa arrigere; hendes lille Krop arbejdede under Vattæppet, hendes vanføre Ryg skød sig i Vejret. Saadan, med gnistrende Øjne, krum Ryg og tjavset Pandehaar kunde hun godt ligne et iltert lille Dyr, der laa paa Spring. Omsider blev hun dog ked af at skænde og stod op for selv at tage fat.

Henne i Sengen laa Faderen med Ansigtet vendt opad og Armene strakt lige ned langs Dynen; han havde Muffediser paa og Tørklæde om Halsen. Nu og da hviskede han et beroligende Ord ud i Stuen, men uden at dreje Hovedet.

Da der var varmt nok, trak den syge Mand langsomt i Tøjet og satte sig ved sit Arbejdsbord henne i Vinduesfordybningen. Han havde været Blikkenslager i sine gode Dage; nu havde han ikke andet end noget Pilleri med at klippe og lodde Blikringene til Kaffeposer. Det gjordes ellers paa Maskine, men en Mester lod ham faa det af pur Naade. Det var let Arbejde, men gav heller ikke noget; en Snes Øre om Dagen var alt, hvad han kunde tjene, skønt han hang i efter Evne. Men Dampen fra Lodningen satte sig for Brystet af ham og tvang ham hvert Øjeblik til at holde inde.

Da de havde drukket Kaffe, blev Dagens Plan lagt for de to Børn — Trine skulde som sædvanlig blive hjemme og se til Faderen og Huset. Der var Koks nok til den Dags Forbrug, og efter Moderens Ordre skulde de saa plukke saa mange, de kunde, og sælge til andre Folk i Gaden — der tjentes altid en Femogtyveøre ved det, naar de var flittige. Men Trine havde en anden Plan, som smed mere af sig og tiltalte de to Børn mere: hun gav dem en Kurv og befalede dem at gaa ud og »be' om lidt«. Men de skulde lade Kurven staa nede ved Gadedøren, naar de gik op; og Huerne skulde de gemme inde paa Brystet, inden de ringede paa — for Folk gav lettere til barhovedede Unger; og hvad de fik af Mad ved den ene Dør, skulde de ogsaa gemme, før de ringede paa den næste, men allerhelst skulde de se at faa Penge. Og først og sidst maatte de passe paa, at ikke Moderen eller nogen, hun kendte, fik Øje paa dem, for saa vankede der Klø, naar hun kom hjem, det vidste de nok!

Faderen sagde intet til dette; han mente ikke, han havde Lov til at være alt for stolt paa det, saa unyttig som han var, og han vilde gerne gøre det lidt lettere for sin Kone, sin stolte, strævsomme Konemor. Naar blot hun ikke opdagede det, for skrap det kunde hun være, lige saa skrap, som hun var god.

Saa gik Børnene, Peter lagde sig paa Gelænderet og rutsjede mavelængs helt ned til Gadedøren, mens Rasmus trissede bagefter med Kurven.

»Kommer du snart, As?« raabte Peter hoverende op nedefra. Men Rasmus havde korte Ben og skulde have hvert Trin med.

Nede paa Gaden var der allerede en Mængde Børn. Nogle sad paa Hug for sig selv og legede i Sneen, som de øsede sammen med Fejespaan eller Kulskuffe, andre drog gennem Gaderne i hujende Klynger og standsede udfordrende ved en Sidegade, hvis Børn de laa i evig Krig med. Ovre i den modsatte Gadedør var Liremanden og hans Datter i Færd med at transportere Lirekassen ud; han bevægede sit Træben i morsomme Kast. Og oppe paa tredie Sal hang en upaaklædt Kvinde langt ud af Vinduet og skældte ned i Gaden, saa det skingrede.

De to Smaafyre sneg sig langs Murene for at undgaa to store Drenge, som gik rundt og »døbte« alle de mindre i Snedriverne. De slap ogsaa lykkeligt om Hjørnet nede ved Kirkegaarden og skyndte sig Haand i Haand ind gennem Byen.

Inde paa Boulevarden fik de Øje paa Onkel Peter; de kendte ham godt, skønt de ikke havde set ham, siden Moderen for et Par Aar siden smed ham ud. Han gik og skuttede sig og saa forfrossen ud.

De tænkte netop paa at gaa hen og hilse paa ham, men saa gik han ind i en Port. Der kom en Herre spadserende forbi paa Fortovet i Pels og høj Hat, lidt bag ham løb en smuk Hund med sølvbeslaaet Halsbaand. Onkel Peter satte sig paa Hug og lokkede ad Hunden, som ogsaa standsede for at snuse til ham. Han kløede den kærtegnende, greb den pludselig i Nakken, trak den lidt tilbage i Porten og skar dens Halsbaand af den. De to Drenge gav sig angest til at løbe, da de saa hans Handling, og de standsede først langt henne.

De kom til en stille Gade, hvor de aldrig før havde været. Husene var gamle og fritliggende, og der var Haver med Drivhuse og gamle vældige Træer. I en af Haverne sad en lille Abekat paa en Stolpe; den rystede af Kulde og saa ud, som den græd. Da de standsede og gav sig til at le og pege ad den, luskede den skamfuld ind gennem et Hul i Muren, trak Lænken ind efter sig og drejede Døren for.

De gik op i et af Husene, gemte omhyggeligt Kurv og

Huer og ringede paa. Døren aabnedes ganske lidt, og en ung Frue tittede forsigtigt ud. Da hun saa, at det kun var to smaa Drenge, tog hun Sikkerhedskæden af og aabnede helt.

»Hvad vil I to Smaafyre?« Hun smilede saa venligt til dem, at Peter blev ganske flov og ikke kunde faa sig til at tigge. Men han kunde ikke finde paa noget andet heller og stod og trippede.

Damen saa en Stund forundret paa dem. »Er I sultne?« spurgte hun saa pludselig.

Den lille nikkede ivrigt.

»Saa kom indenfor,« sagde hun og gjorde Plads for dem.

De kom ind i en dejlig varm Stue med fine Møbler og Tæpper paa Gulvet. Ved et Barnebord sad en to Aars Pige og legede; der laa det nydeligste Legetøj i Bunker rundt om hende, men hun skubbede det bort, hver Gang Barnepigen skød det hen til hende. Der var Sporvogne og Jernbanetog og Dukker — meget mere, end de to Drenge nogen Sinde havde tænkt sig kunde falde i et enkelt Barns Lod; og saa var hun utilfreds alligevel, hun slog til det og vrissede, og Moderen maatte give hende sin Pengepung at lege med, for at hun skulde være sød.

Lille »As« nærmede sig og saa med store Øjne paa alt hendes kostbare Legetøj. Og da han havde stirret lidt, kom Kappelysten op i ham, og han begyndte at kramme ud af sine Lommer: Resterne af en Øresprøjte, Nøglen til en Hummerdaase, en Stump Elastik — lutter Ting, som han og Peter havde fundet ude paa Lossepladserne. Det var nu hans Legetøj, og bedst af det hele var en stor, rød Garnrulle. Han og Peter samlede paa Garnruller, og naar de fik tilstrækkelig mange, skulde de trækkes paa Snore og bruges til Hestetømme, og den store røde skulde sidde oppe ved Bidslet — sammen med en anden rød, som de ogsaa nok fandt.

Han lagde det hele ved Siden af sig paa Bordet, mens han spiste. Og ikke lidt stolt var han, for den lille Pige, som var lige ved at drukne i Legetøj og tilmed havde strøet alle sin Moders Penge ud foran sig paa Legebordet, hun rakte sine smaa Hænder ud efter alle hans Sager og blev helt ustyrlig, da hun ikke maatte faa dem for Moderen. Til sidst var der ikke andet for at gøre, end at lade Pigen vadske den røde Ten af og give Barnet den. Hun tav straks og gav sig ivrigt i Lag med at stoppe Papir ind i Tenen; og Rasmus var ogsaa fornøjet, for han fik en lille Omnibus med Heste og Kusk i Stedet.

Peter havde set lige saa fint Legetøj før, men kun i Butiksvinduerne. Men hvad der forundrede ham endnu mere end al Finheden var, at Barnet maatte lege med Penge. Der var en Tikroneseddel og Enkroner og Femogtyveører — flere Penge vistnok, end de behøvede for at leje den morsomme Lejlighed derinde i Pilestrædes Bagbygninger. Naar blot man havde dem. Og de kunde da lige saa godt give ham dem, som lade Barnet lege med dem — de var nok alligevel Millionærer saa! Skulde han spørge?

Han var ogsaa lidt ked af det med al den gode Mad, han sad og spiste. Der var kold Flæskesteg og Kød og mange andre rare Sager, og nu han begyndte at blive mæt, vilde han hellere have haft noget af det i Kurven med hjem og sad og pønsede paa, hvordan han skulde faa lidt stukket inden for Blusen, uden at det mærkedes.

Men saa kom der en høj alvorlig Mand ind fra de andre Stuer og gav sig i Snak med de to Drenge.

»Naa, og hvor bor saa I?« spurgte han.

»I Lergade!«

»Det var langt borte herfra. Og hvad er jeres Far?«

»Han er syg,« skyndte Rasmus sig at svare for ogsaa at være med.

»Nej, for han er Blikkenslagersvend, men nu er han brystsyg,« rettede Peter.

»Og saa har Mo'r kanske sendt jer ud for at —æ— for at be' om lidt?«

»Nej for Mo'r kan ikke lide det. Men hun er paa Arbejde hver Dag inde ved Kongens Nytorv.«

»Hun har langt at gaa, det Skind,« sagde Fruen.

»Ja men nu er vi sagt op, for vi maa ikke have Børn. De skal alle sammen flytte, i hele Gaden; Værten han kan ikke lide Børn. Men saa flytter vi bare ind i Pilestræde, der hvor der er saadan noget med Træ uden for Vinduerne til at gaa ud paa,« han bevægede Haanden i Luften for at vise, hvad »saadan noget med Træ« var for noget. »Det kan Fa'r sidde ude paa, naar Solen skinner, for der er lunt. Vi mangler bare Pengene til Forskud, femten Kroner; men de kommer nok, siger Mo'r.« Saa nu fik han det da sagt, det med Pengene; han trak Vejret lettet.

»Hører Du det, lille Gisse, der er en fæl Mand ude, som ikke kan lide Børn,« sagde den høje alvorlige Mand og klappede sit Barn. »Men hvad er det; jeg tror, Gisse leger med Penge? det maa hun ikke.«

Fruen gav sig til at samle dem op.

»Er I mange Børn?« spurgte Manden videre.

»Ja, der er Trine ogsaa, men hun er 25 Aar.«

»Og saa er hun saa gal, saa gal,« føjede Rasmus til.

Manden lo: »Men hvorfor er hun saa gal?«

»Mo'r siger, fordi hun ingen Mand kan faa,« svarede Peter.

»Nej, for hun er jo pukkelrygget,« sagde Rasmus vigtigt og skød sig krum for at vise. De lo alle ad ham.

»Kan hun slet intet bestille, den Søster?« spurgte Manden igen.

»Jo, hun har ogsaa flettet Rørsæder, men det kunde ikke betale sig, for hun knækkede saa mange Rør. Og saa sagde Fa'r, at hun skulde holde op, for vi satte 15 Øre til paa hvert Sæde.«

»Hvor de maa have det fattigt, Aksel!« sagde Fruen bevæget.

Med Munden propfuld og Øjne, der sprang helt ud af Hovedet af Madiver, faldt Rasmus ind:

»Jamen Fa'r siger, at vi faar det bedre, naar han er død, for saa faar vi mange Penge i Begravelseshjælp ogsaa.«

De to Drenge stirrede forbavset paa den unge Frue, som løb ud af Stuen med Lommetørklædet for Øjnene. De hørte hende hulke inde ved Siden af. Saa kravlede de ned af Stolen, tørrede Næse og Mund i Ærmet og nærmede sig Døren. Idet Peter vilde aabne den, faldt et Rundstykke fra hans Bluse ned paa Gulvet.

»Er det til dem derhjemme?« spurgte Manden.

Peter nikkede forskrækket.

Men Manden samlede Resten af Maden sammen, pakkede den i et Stykke Papir og rakte ham. »Tag det med hjem til Fa'r og Søster — og kom igen en anden Gang,« sagde han og lukkede dem ud.

Fruen, der var kommen ind igen, stod og gennemledte alt Barnets Legetøj.

»De smaa Væsner,« sagde Manden, som stod ved Vinduet og saa efter Børnene, »vil Du se Anna; nu har de baade en Kurv paa Armen og Hue paa Hovedet, det har de holdt skjult.«

»Ja, og ved du, hvad der er værre, Aksel? Jeg tror, de har taget ti Kroner med sig! Der var aldeles bestemt 14 Kroner i min Pung, da jeg gav Gisse den at lege med, og nu er der kun fire — Tikronesedlen er borte.«

»Men det er simpelthen umuligt, kære, de rørte sig jo ikke fra deres Pladser.«

»Ja jeg forstaar det heller ikke, men væk er den.«

Manden gav sig til at lede mellem Barnets Legetøj.

»Hvad er det for noget Stads?« spurgte han og tog den røde Ten op.

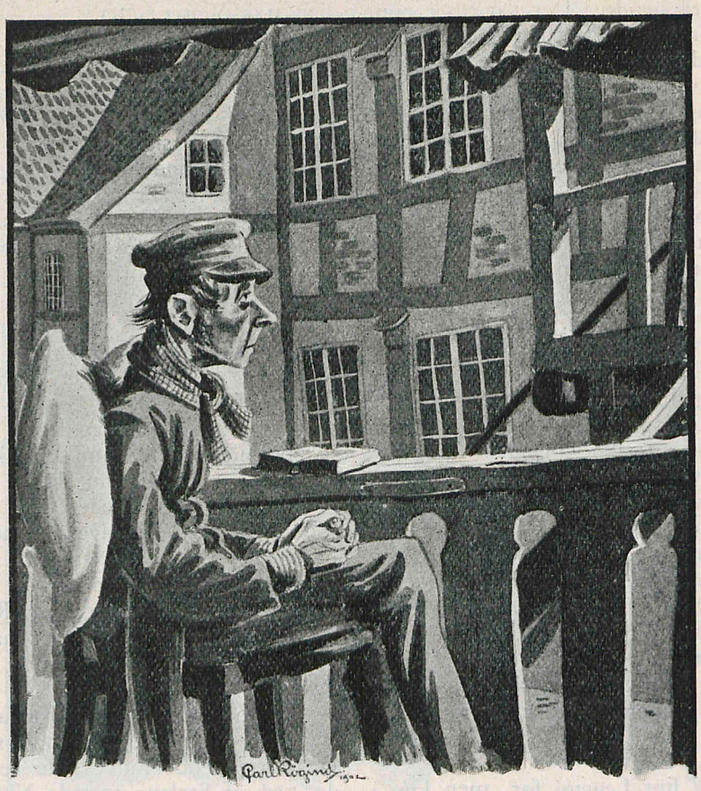
»Aa det er noget, Gisse fik af Drengene — vi vadskede det naturligvis af først.«

Manden trak paa Skuldrene: »Herregud, vadskede af! Tror du virkelig, Smitte lader sig vaske af? Hvad kan saadan en Ting ikke have været i Berøring med? Jeg maa sige, det er meget tankeløst af dig, Anna.«

»Ja kære, det var ogsaa forkert af mig, men jeg tænkte ikke paa det.«

»Alene den røde Farve var nok til at gøre hende syg, dersom hun puttede Tingen i Munden — rød Farve er meget giftig, vil jeg sige dig. — Tag og smid det Stads i Skarnbøtten!« vendte han sig til Barnepigen.

Da de to Drenge havde været oppe endnu et Par Steder, og deres Kurv var ret godt proppet, gjorde de en lille Svip ind i Pilestræde — bare for at se, om Lejligheden var der endnu, eller der kanske stod »Udlejet« paa Vinduerne.

Men saa kom Sprøjten dem i Møde i strakt Karriere; ringende og raslende og opildnende fo'r den af Sted med Hundreder af Drenge efter sig. Alt, hvad den mødte af Ungdom, tog den med sig, baade smaat og stort, og de to Smaafyre vendte ogsaa om og løb med, saa godt de kunde. Og saa var det ikke andet end et Fag Gardiner, der brændte. Men det var en Oplevelse alligevel, og de snakkede om det hele Vejen hjem, saa Rasmus slet ikke blev træt trods sine korte Ben.

Faderen var allerede i Seng, da de kom; han var ene hjemme. Lille As kravlede op paa Sengen til ham og viste ham sin Omnibus, mens Peter gav sig til at pakke Mad ud og lægge hen paa Dynen. Faderen spiste lidt, og Resten stak de til Side, for at Moderen ikke skulde se det. Lidt efter kom saa Trine, og de gik alle sammen i Seng, skønt Klokken ikke var mere end syv. Men paa den Maade sparedes baade Lys og Brændsel.

Peter krøb som sædvanlig op til Faderen for at varme ham lidt, inden han gik i sin egen Seng. Han pakkede sig helt ind mod Faderens Ryg og gjorde sig bred, som vilde han dække ham med sit lille Legeme. »Fryser du endnu, Fa'r?« spurgte han engang imellem.

»Nej, nu begynder det at hjælpe. Du længes nok efter at komme ned til As?«

»Nej, men — hvor kan det være, at nogle er varme, og andre er saa kolde?«

»Det er Blodet, min Dreng, det vil ikke rigtig løbe. Det kniber især for det at naa ud i Benene.«

»Men dem skal jeg snart faa varme,« sagde Peter og krøb ned under Dynen og lagde sig tværs for Faderens Fødder. »Jeg har Hovedet i Benenden,« raabte han henrykt — »helt her nede du! Man kunde da godt ligge fire i en Seng, naar man laa hver sin Vej.«

»Ja det er der mange Børn, der maa.«

»Men saa er de ogsaa fattige — fattigere end vi?«

»Ja det er de. Men gaa du nu ned til As og sov.«

»For vi er nok fattige, men ikke saadan rigtig fattige,« forklarede Peter, idet han krøb ned til Rasmus paa Gulvet. »Men der er dem, der er, uh saa fattige — saadan du ved!« Og han bevægede Armen forklarende i Luften, skønt det var bælgmørkt. Øjeblikket efter snorkede han.

Det var Lørdag Aften, og Moderen kom sent hjem og var dygtig foraset. Hun havde købt Medisterpølse, men da de alle sammen sov, nænnede hun ikke at vække dem. Saa narrede man ogsaa Maverne for et Maaltid, uden at de mærkede det.

Næste Morgen vaagnede de to Drenge ved, at Moderen gik frem og tilbage mellem Stue og Køkken og snakkede med Faderen henne i Sengen. Det var om Lejlighed, de snakkede — og lige akkurat om selve den derinde i Pilestræde. »Vi kan lige saa godt opgive den,« sagde Moderen, »og enhver anden Lejlighed ogsaa.«

»Det gaar nok,« trøstede Manden. Der kan ske meget paa fjorten Dage.«

»Ja der sker i al Fald det, at vi bliver sat paa Gaden, vi som saa mange andre. Men saa har vi jo Fattiggaarden naturligvis.« Hun stod derude og talte sine Penge. »Det er egentlig latterligt, at en hel Familie skal smides ind paa Husvildeafdelingen, blot fordi den mangler otte—ni Kroner? Og saa ligger der dog Penge nok og flyder rundt om, mange flere, end Folk har Brug for,« sagde hun harmdirrende.

Ja det med Pengene, der laa og flød, det kunde Peter ellers tale med om. Han undredes netop over han ogsaa, at nogle ingen havde, mens andre havde saa mange, at de lod smaa Børn lege med dem, som godt kunde tage de kostbare Penge i Munden og synke dem, saa man aldrig fik dem igen mere. Og han fortrød, at han ikke havde bedt om nogle af de Penge, som Barnet legede med i Gaar.

Men for øvrigt mente han ligesom Faderen, at der nok skulde vise sig noget. Og desuden, i Dag var det jo Søndag; det kunde man se deraf, at Moderen var hjemme og selv gik og lavede Kaffe. Saa skulde man bare ligge stille og gasse sig og nyde Kaffeduften, for der var ingenting saa rart som at ligge vaagen og vide, at det var Søndag Morgen. Søndagen den kunde man ogsaa kende paa, at alle de, hvis Fa'r var rask, fik pænt Tøj paa, og at man selv var fri for at bestille noget.

Nu kom Moderen ind og rensede Kakkelovnen ud,

og Peter laa stille og grundede, for der var et eller andet galt ved den Kakkelovn — han huskede blot ikke, hvad det var. Av, der var det! de havde ingen Koks samlet i Gaar; han kunde se det paa Moderens Ansigt, før hun fik det sagt. »Saa maa I af Sted — og det straks; jeres Fa'r kan ikke fryse,« sagde hun skarpt.

Peter stod op og begyndte at klæde sig paa. Men da han var kommen i Bukserne, brast han i Graad.

»Naa, hvad er der nu?« sagde Moderen haardt, men kom alligevel hen og tog ham under Hagen.

»Maa — maa As og mig ikke faa Kaffe paa Sengen i Dag?« snøftede Peter.

»Men hvad skal dog de Kunster til, vil du agere Herskab?«

»Nej, men saa — saa er det mere Søndag.«

»Naa ja, saa skynd dig at putte dig, din Nar,« sagde Moderen leende og smed Dynen over ham.

Men Peter vilde have, det skulde gaa rigtigt til; han trak omhyggeligt Bukser og Strømper af igen og krøb saa helt ned under Dynen og lod, som han sov. Det skulde se ud, som han først blev vækket ved, at Moderen kom med Kaffen.

Saa hurtigt havde de to Drenge aldrig samlet en Sæk Koks før. Peter sparkede rundt i de nye Affaldsdynger med Benene og brugte sin Kradser, saa Støvet stod om ham, og As samlede i Sækken. De var saa ivrige som Høns, og det kom dem tilgode, at det var Søndag, for de var de eneste paa Pladsen.

Paa mindre end to Timer havde de Sækken fuld, og endda havde de faaet Tid til at tage forskelligt med: Et Par Kedler, som Faderen kunde lodde ny Bund i og sælge, en udtraadt Ske, som godt kunde rettes, og en Del Legetøj — navnlig Garnruller. Nu havde de nok til Tømmen, og Sejlgarnsstumper var der nok af derude, som kunde knyttes sammen. Men det bedste af alt var en stor rød Ten, Mage til den forrige.

»Naar du nu ikke havde givet den anden væk,« sagde Peter bebrejdende.

Men det var der jo ikke noget at gøre ved, og de drog hjemad med deres Bytte.

Hjemme var der gjort i Stand og godt varmt, rigtig hyggeligt var der, saadan som kun om Søndagen, naar Moderen selv kunde tage sig af Sagerne. Faderen havde faaet rent Linned paa og var ganske rød, saadan havde Moderen skrubbet ham.

Saa snart han kom i Tøjet, gik de tre i Gang med at lave Tømmen, As gjorde Garnrullerne rene, Peter knyttede Snore sammen og trak dem paa, og Faderen lavede et rigtigt Stangbidsel af Staaltraad.

»As kan ikke faa det Skidt ud,« sagde Rasmus og lagde den store røde Ten paa Bordet foran Faderen. Denne tog et Stykke Staaltraad og stak igennem Rullen, der kom et graaligt sammenkrøllet Papir med lyse Streger i til Syne; han foldede det forskrækket ud — det var en Tikroneseddel.

Han vilde sige noget men kunde ikke, Hosten brød truende ind paa ham, han viftede med Sedlen i Luften og var ganske rød i Hovedet af Anspændelse.

»Ih du forbarmende!« sagde Konen blot, da hun saa Sedlen, og det blev hun ved at gentage mange Gange af lutter Forfjamskelse.

Men det blev ikke til noget Hosteanfald den Gang, Glæden hjalp ham til at faa Bugt med det. Lidt efter trak han Vejret dybt og sagde:

»Kan du saa se, at der viste sig noget.«

»Ja, for det gør der altid,« sagde Peter erfarent.

»Kunde Fa'r nok faa Skidtet?« spurgte As, som ikke forstod rigtig.

»Ja, ja, kom bare med flere af den Slags, Fa'r skal nok faa Bugt med dem, Stump.«

Saa trak Moderen lige paa Stedet i sit pæneste Tøj og gik ind for at leje den morsomme Lejlighed, hvor man kunde spadsere paa Træværk, der hang oppe i Luften foran ens Vinduer, og hvor man oven i Købet havde Lov til at have Børn.

Og der bor de endnu. Mindst tyve Gange om Dagen løber Drengene ud paa Svalegangen for at kigge over Rækværket ned i den dybe Gaard, Moderen tørrer Tøj derude, og naar Solen skinner, sidder Faderen henne i den lune Krog og lader sig gennembage.

Feriebørn.

Af Anton Andersen med Tegninger af Svend Rønne.

En smuk Sommerdag stod der ude i Forhallen paa Odense Banegaard en lille forknyt Pige og tudskraalede.

Det var en bleg og tynd Skabning, sygelig af Udseende og med et underligt forskræmt Væsen. Hun var et københavnsk Feriebarn, der lige var kommen med Toget i Følge med en stor Flok glade Kammerater, der for en Tid skulde paa Landet for at suge frisk Luft i Lungerne og hente sig Rødme paa Kinderne.

I Maaneder havde hun drømt om og glædet sig til at komme paa Landet. Det havde holdt haardt at fjerne alle de Vanskeligheder, som kan stille sig i Vejen for saadan en lille Københavners Ferierejse, og særlig havde det knebet med Spørgsmaalet om Klæderne. Men endelig var alle Hindringer lykkeligt besejrede; og ud fløj hun til ukendte Egne, ud til Lys og Luft og Glæde! Nu stod hun nær sit Maal, og endda græd hun ustandseligt.

Der samlede sig efterhaanden en Del Folk omkring hende, og der gjordes Spørgsmaal paa Spørgmaal til hende. Hun evnede dog kun at give en temmelig usammenhængende Forklaring og forvirrede Svar. Den lille Tøjbylt, hun havde holdt under Armen, var falden fra hende og laa paa Fliserne ved hendes Fødder, og med begge Hænder bearbejdede hun de svulne, rødkantede Øjne.

Omsider var der en venlig Jernbanemand, der tog sig af hende, og saa meget forstod han af hendes stammende Tale, at hun skulde holde Ferie et Sted paa Landet, men hvor og hos hvem vidste hun ikke. Alle Kammeraterne havde rigtig fundet deres Værter, men ingen havde indfundet sig for at modtage hende.

Som man ivrigst drøftede, hvad man skulde gøre med Barnet, kom en trivelig, rødkindet Bondemand ud fra tredie Klasses Ventesal, fulgt af en køn Dreng med et Par mørke, livfulde Øjne. Manden standsede og hørte en Stund paa de omkringstaaende; og da han havde erfaret, hvorom Sagen drejede sig, tog han Piben af Munden, vendte sig mod Jernbanemanden og spurgte:

»Hvad gør De nu med saadan et stakkels Puds?«

»Ja,« svarede denne, »vi maa vel se at faa telegraferet til Forældrene, og saa finder vi vel paa Raad.«

Og han begyndte at forhøre Barnet.

»Hvad hedder din Fa'r, lille Ven?«

»Han . . . han er død,« hulkede hun.

»Men saa din Mo'r da?«

»Hun er . . . . ogsaa død« . . . . Og nu tog hun til at græde, saa det kunde forslaa noget.

»Men hvem er du da hos?«

»Hos Bedstemo'r,« klynkede hun.

»Ja, ja, saa faar vi telegrafere til hende. Hvor bor hun?«

»Aa,« afbrød Bondemanden, »det er saamænd aldrig værd at telegrafere eller gøre store Anstalter for den Sags Skyld, for jeg ka' gerne ta' hende med mig hjem . . . Rigtignok staar jeg her med en lille Fyr, jeg lige har hentet, men der er Plads nok derhjemme til dem begge to . . . Jeg blev opholdt lidt af en gammel Bekendt derinde i Ventesalen, og det var kanske godt for noget, for ellers var jeg gaaet for over en halv Time siden, og hun der ka' sikkert trænge til at sommerfedes lidt.«

Pigen vilde gerne følge med, naar bare hun kunde komme paa Landet, og den godhjertede Mand tog hende i Haanden og gik ned ad Gaden med hende og Drengen, der bar begges Bagage. Manden gjorde dem nogle Spørgsmaal og vilde vide, om de kendte hinanden, hvad dog ikke var Tilfældet. Drengen, der hed Knud, var fra Magstræde, Pigen, Anna, fra Saksogade.

En halv Time senere rullede de rask af Sted ud ad Ruggaards Landevej. Anna sad i Agestolen hos Manden, hvorimod Knud maatte finde sig i at ligge bag i Vognen ved Siden af sin Bylt, da den svære Mand ikke holdt af at sidde knebent. Han talte muntert til Børnene og morede sig navnlig over Knuds mange vittige Bemærkninger og pudsige Udtryk.

Omsider svingede de ind i en stor og smuk Bondegaard, der laa noget ensomt ude paa Marken, omgiven af en anselig gammel Have med Masser af Frugttræer.

Da Vognen kørte frem for Døren, viste sig paa Trappen en velnæret, men yderst proper Kone. Anna lagde straks Mærke til hendes omfangsrige Bomuldsforklæde, der struttede og glinsede af Stivelse, og til de bløde, grønne Plysses-Morgensko, som hendes smaa Fødder stak i.

»Se, her kommer jeg nu med to i Stedet for med een,« begyndte Manden.

»Naada,« svarede Konen og skottede til Anna.

»Ja, hende der, det er egentlig en, jeg saadan paa en Maade har sanket op paa Gaden. Men faa dem nu indenfor, saa skal jeg om lidt fortælle dig, hvordan det er gaaet til.«

Konen, der havde et mildt og godt Ansigt, fik Børnene ind i Dagligstuen, hvor hun kort efter bragte dem et vældigt Krus Øl. Saa snart hun igen havde forladt Stuen, lod Knud Øllet vederfares Retfærdighed. Prustende satte han det tunge Krus fra sig, vendte sig mod Anna og spurgte:

»Ved du, hvad dette her smager efter?«

»Nej.«

»Det smager efter mer', min Pige!«

Og han tog fat paa ny med friske Kræfter.

Manden og Konen kom ind, mens han endnu var ved at suge til sig, det bedste han orkede, nær ved at forlise Vejret.

Da han havde sat Kruset fra sig og tørret sig om Munden, sagde han kækt:

»Det er godt Øl, I holder, vi har snart tømt hele Bollen.«

Der gik et lunt Smil over Mandens Ansigt.

»Ja,« sagde han, »det er stærke Varer, pas paa, at det ikke gaar til Hovedet, for det er det berømte fynske Gammeltøl.«

»Skal du ikke smage det, lille Anna?« spurgte Konen venligt og satte Kruset hen til hende.

»Nej Tak, jeg er ikke vant til at faa Øl.«

»Nej, men Knud ka' vist ogsaa magelig ta' hele »Bollen« paa sin Samvittighed,« lo Manden; »nu, ja, I skal ikke tørste, saa længe I er her, Børn, for vor Mo'rs Ølkælder skal nok holde ud.«

Nu kom Maden paa Bordet. Børnene spiste den Dag sammen med Manden og Konen alene. Folkene var i Marken.

Bagefter hjalp Anna Konen med at tage af Bordet og holdt sig til hende ude i Køkkenet, hvor hun søgte at gøre sig nyttig, hvad der straks skaffede hende en ikke ringe Sympati. Siden gik de ind med Kaffe til Knud, der havde sat sig til at læse i »Landmandsbogen«. Men de fandt ham sammensunken i et Hjørne af Sofaen, saa trygt sovende, at de opgav at vække ham.

Det fynske Øl havde været ham for stærkt.

Gaardejer Ole Jensen og hans Hustru, Line, havde ingen Børn. De havde rigtignok haft en lille Pige engang, men hun var død for flere Aar siden, og der var desaarsag meget stille i Gaarden til daglig. Ole havde helt ombygget den, og saa længe dette store Arbejde stod paa, og der var Travlhed overalt, føltes Tomheden mindre. Men nu tyktes det tit dem begge og da især Line saa underlig dødt i de store Stuer, og naar Hustruen gik og syslede alene med Arbejdet, medens alle de andre havde travlt ude omkring, dvælede Tankerne tit ved den lille Karen, som var taget fra dem. Forunderlig kunde hun da længes efter de smaa Fødders Trippen

over Gulvene. Havde Barnet dog levet, der var jo nok til det alle Vegne!

Saa var det, at Præsten havde talt til hende og Ole om at tage et Feriebarn, og nu da de havde faaet hele to, var Line glad ved det Liv, der med eet var kommen i Hjemmet. Rigtignok kunde hun ikke lide Knud. Han var hende for kaadmundet og lavede for mange Spilopper. Han laa saa at sige i Krig med den hele Gaard. Selv Husdyrene kunde ikke lide ham, thi han drillede og plagede dem paa utallige Maader. Line, der nærede den største Ømhed over for alle Skabninger og til Forargelse for mange endog fodrede de forsultne Krager om Vinteren, tog ham alvorligt i Skole, hvorfor han helst undgik hende. Anna var hun derimod straks kommen til at holde af. »Skindet« kaldte hun hende, naar hun talte om hende. Hun forstod, at den lille Pige ikke kendte til nogen Glæde i det Hjem, der havde optaget hende. Line vilde være rigtig god imod hende, saa længe hun havde hende, og hver Sommerferie skulde hun komme igen, indtil hun blev konfirmeret.

Anna viste ogsaa Konen stor Tillid og Fortrolighed. Opholdet i det kønne, velhavende Hjem, var for det fattige Barn næsten som et Eventyr. Kun Knud gjorde et Skaar i hendes Glæde. Han kunde ikke lide hende, men drillede hende og gjorde Nar ad hende, naar han kunde se Lejlighed til det. Han havde straks givet hende Navn af »Stjert«, og han var i høj Grad misundelig paa hende. Hun vilde ogsaa helst være fri for at lege med ham; men nu og da maatte hun jo gøre det. Fik de en enkelt Gang Tjenestedrengen eller Pigerne med, da kunde Knud være saa pudsig og vittig, at alle maatte le ad ham.

Men til andre Tider kom der noget haardt, næsten ondt op i ham, og da var han styg mod Anna.

— — — Kun alt for hurtig var Ferien til Ende. Om faa Dage skulde Børnene atter vende tilbage til Hovedstaden. Anna var ikke glad ved Opbrudet eller ved Tanken om de sure, gamle Bedsteforældre, hvis trange Stue hun skulde dele med dem.

Hun vilde imidlertid ikke komme til at drage tomhændet bort. Der blev strikket og syet til hende; og selv til Bedstemoderen vankede der en lille Erindring. Men Knud ærgrede sig over alt dette. Havde denne blegnæbbede lille Unge bare ikke krydset hans Vej, da vilde sikkert alt have vendt sig til hans Fordel, og da vilde han maaske have kunnet rejse bort med en velspækket Bylt.

Dagen før Afrejsen legede Børnene ved en Mergelgrav neden for Haven. Knud lavede Skibe af Papir og satte dem i Vandet; Anna forsøgte at plukke »Rørtampe«, som hun vilde tage med til København. En Tid lang gik det hele fredeligt af. Men saa fandt Knud paa at trille et stort Kar ud i Vandet. Det henlaa der fra en nylig sluttet Vadsk. Anna raabte flere Gange, at han skulde lade være, men han svarede:

»Haa! Det er da noget andet end de usle Papirslapper. Nu kan vi lege, at det er et Panserskib, og vi kan gaa om Bord, om vi vil, der er god Plads. Vil du med, saa kom!«

»Jeg tror, du er gal,« sagde hun angest, »vi vilde da drukne.«

»Jo, vist! Er du saadan en Kujon?«

»Ja, for jeg vilde drukne.«

»Naa, det var da ingen Ulykke. Hvem vilde tude over dig?«

»Fy, Knud, du er en rigtig styg Dreng.«

»Det var mit Spøg, naturligvis. Kom nu bare med, saa ka' du være Styrmand, for jeg vil være Kaptejn.«

»Nej, jeg vil ikke!«

»Ja — men du skal,« raabte han og greb fat i hende. Der steg en vild Trods op i ham.

»Hvorfor sladrede du til Line i Gaar?«

»Du var ond mod de stakkels Ænder.«

»Jeg bandt bare en Træsko om Benet paa en . . . jeg vilde ha' den ud at sejle . . . . Men nu skal du faa Lov at sejle, Jomfru Stjert.«

I et Nu havde han løftet hende op i Karret. Han skød det længere og længere ud i Vandet, hvor det vippede frem og tilbage og var nær ved at vælte.

Han standsede og smøgede Bukserne højere op. Med de bare Ben i Vandet skød han nu paa Karret, og mens Anna skreg i vilden Sky, sang han:

»Var det ikke dig, der raabte med Rejer,
eller var det Rejerne, der raabte med dig?«

Da hun vedblev at skrige, blev han bange. Han saa sig om til alle Sider og truede:

»Vil du tie stille straks, eller jeg skal gi' dig en ordentlig Dukkert!«

»Jeg siger det til Ole Jensen, Knud.«

»Og til hans Oldemor!«

»Vil du straks trække mig op, hører du!«

»Nej,“ drillede han, »du har det jo godt nok.«

Men i det samme gled han og var nær falden. Karret slap fra ham og gled saa langt ud, at han ikke igen

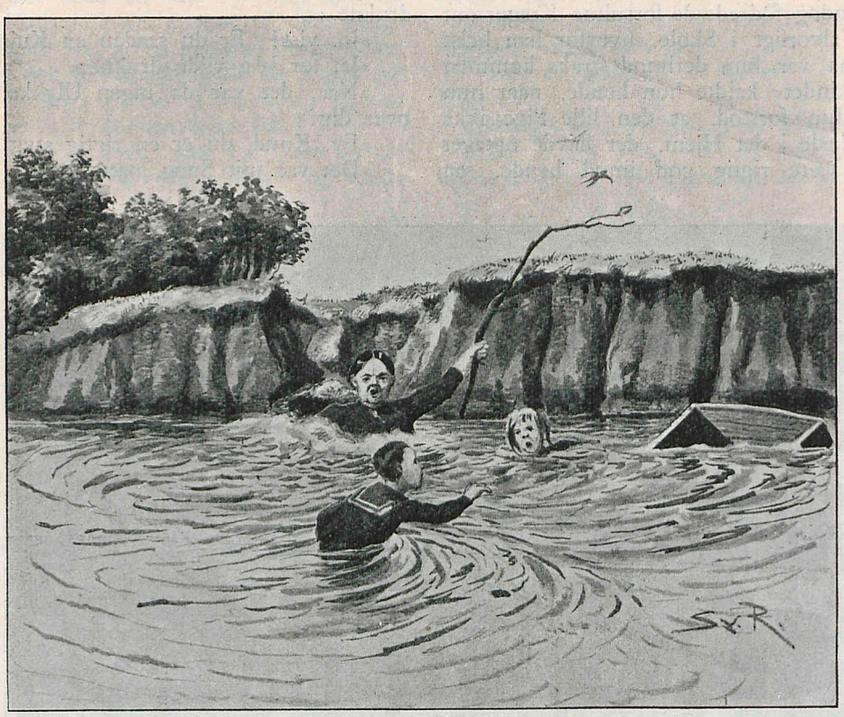
kunde faa Tag i det uden at faa sine Klæder gennemvaade.

Anna raabte stedse højere om Hjælp og evnede næppe at holde Ligevægten. Men da viste Line sig ved Randen af Mergelgraven. Forpustet satte hun begge Hænder i Siden og udbrød:

»Men din Skarns Knægt, hvad er det dog, du har for? Vil du drukne Pigen?«

»Aa, hjælp mig, kære, gode Line,« bad Anna fortvivlet.

Og hurtigere end man skulde have troet, var Line over Gærdet og inde i Haven, hvorfra hun vendte tilbage med en lang Stang, som hun fik stukket ud til Anna, hvorefter hun forsigtigt begyndte at hale hende ind mod Bredden. Men Line vejede godt til, og pludselig skred Jorden bort under hendes Fødder, og hun gled ned i Vandet, hvor hun plantede de grønne Morgensko dybt i det kolde Mudder.

Stangen slap hende af Hænde, og ved den stærke Bevægelse væltede det gyngende Kar, saa Anna styrtede paa Hovedet ud i Vandet.

Nu var det Lines Tur at skrige om Hjælp. Men hvad gik der af Knud? Hidtil havde han staaet skamfuld uden at turde se op, men nu sprang han ud i Graven, fik fat i Annas Klæder og slap ikke uden Livsfare i Land med hende.

Der var nu kommen Folk til fra Gaarden, og man fik de tre vaade Mennesker hjem. Line bragte Børnene til Sengs og fik kogt Hyldete til dem. Det var hendes stadige Medicin for al Forkølelse; og selv drak hun sig en stærk Kopfuld deraf, da hun med Rette frygtede det kolde Bad.

Knud var yderst ulykkelig. Han bad Anna og alle i Gaarden om Forladelse og viste i det hele en saa oprigtig Anger, at han ogsaa fik Tilgivelse; og da Manden næste Dag sagde ham Farvel i Odense, stak han ham en Tokrone i Haanden, og med mange gode Formaninger drog han bort.

Anna derimod maatte en Uges Tid holde Sengen. Line veg næsten ikke fra hende, og for hver Dag, der gik, voksede hendes Ømhed for den lille forældreløse Pige. Hun fattede i disse Dage en stor Beslutning. Hun vilde beholde Anna. Hun skulde erstatte hende den lille Karen.

Nogen Tid efter rejste Ole Jensen til København. Han havde et Søskendebarn derinde, som var Bryggerkarl. Ham havde han tit lovet at besøge, men han havde egentlig aldrig troet, at det skulde blive til Alvor. Nu søgte han denne op, og ved hans Side skred han en Søndag Formiddag op gennem Saksogade, hvor der, som han senere sagde, bogstavelig talt ikke var til at træde for Rollinger. Det lykkedes ham at finde Annas Bedsteforældre og at faa Sagen bragt i Orden.

Anna blev, hvor hun var, og frisk og rød, et ægte Billede paa Sundhed og godt Humør, gaar hun fremdeles derude i den kønne fynske Gaard som Ole Jensens og Lines Plejedatter.

Knud blev heller ikke glemt, men fik Lov at komme igen i Ferierne, indtil han blev konfirmeret. Og hvad der skete hin Dag ved Mergelgraven, blev ikke uden Betydning for hans Liv. Han blev som et andet og bedre Menneske. Han er nu en dygtig og agtet Elektriker og besøger endnu stundom sine fynske Venner.

Da de to Feriebørn første Gang drog ud paa Landet, havde de begge en lønlig Drøm om, at nu gik de til Møde med Lykken, og Drømmen er bleven til Virkelighed.

Knub.

Skitze af *Lavrids Jørgensen* med Tegning af *Lauritz Pedersen.*

Han er en Knop! Det siger i hvert Fald hans Fader. Han hedder Knub; det siger han selv. Hver Gang jeg spørger: »Hvad er det nu, du hedder?« saa staver han K—n—u—d: Knub, og saa ler vi alle. Knub ler med. Han er i det hele en fornøjelig Fyr, som uden Reflektion tager Del i andres Munterhed, og han er fuld af ufrivillig Komik. Derfor er mine Smaapiger svært glade ved ham.

Knub besøger os i øvrigt, saa tit hans Tid tillader. Han er for Resten til daglig Brug svært optaget af mange og forskelligartede Interesser, der dog har et fælles Formaal, nemlig dette at faa Klæderne iturevne eller tilsmudsede. Det synes, som om alt Snavs har Tilbøjelighed til at hænge ved ham, ligesom hans Bluse og Benklæder sikkerlig har gjort intimt Bekendtskab med alle de Knaster, Splinter og Søm, der er i hele Kvarteret. Knub sørger over dette Forhold, ikke just for Bluse og Benklæders Skyld, for dem tager hans Mor sig af hver Aften, men mere for de Skænd og Smaalussinger, som han prompte indkasserer for hver Rift og hvert Hul i Tøjet. Efter enhver saadan Udbetaling erkender Knub, at hans Far har storligen Ret, naar han idelig og idelig siger, at »de Kvindfolk er noget Tøjeri.«

Knub ved, at vi »tager imod« hver Dag og til enhver Tid paa denne, fra 6 Morgen til 10 Aften, og derfor møder han ogsaa, naar som helst det passer ham, og han gør sin »Entré« i Selskabslivet paa de mest mærkværdige Maader.

Forleden gik vor Dagligstuedør op, og ind trillede en lille rund Bylt, som ved at rejses paa den ene Ende viste sig at være Hr. Knub, der havde staaet uden for den uaflaasede Dør med Ryggen lænet til denne og derfor manglet Støttepunkt, da Døren bag hans Ryg havde listet sig ind i Stuen.

Knub er mellem 5 og 6 Aar gl. og har allerede begyndt at lægge sig efter Videnskaben, d. v. s., at han sammen med nogle andre kundskabstørstende unge Sjæle aflægger et tre Timer langt dagligt Besøg hos en ældre Frøken i Provstegade, hvilken Frøken efter Knubs uforgribelige Mening maa være forfærdelig dum.

»De kan tænke Dem, hun spør' vos om al Ting,« siger han. I Gaar var vi begge, Knub og jeg, i Skole hos denne Frøken. Han, fordi han skulde, jeg — fordi jeg vilde. Knub og alle de andre medskyldige skulde præsenteres for mig. Frøkenen kalder dette Eksamen, og det lyder kønt nok; men Knub synes alligevel, at det er en fæl Historie med alt det »Forhør«. — Jeg havde set Skrivning og hørt Stavning samt været med paa Genfortælling o. s. v. — saa siger Frøkenen:

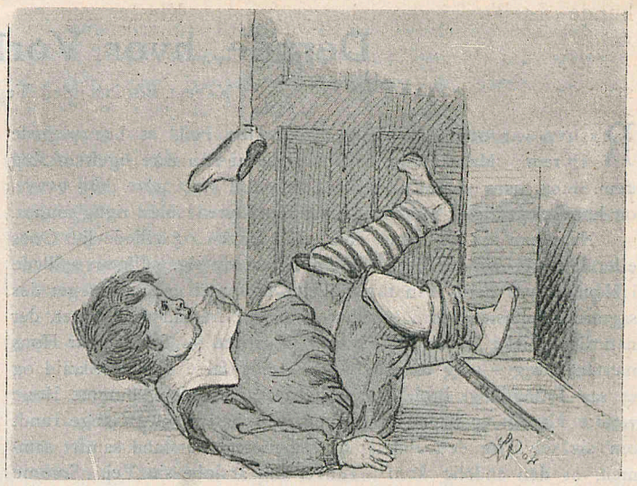
»Skal vi saa tage lidt Regning med de smaa dér?«

»Lad gaa da! Jeg kan lide at høre Knub, for det er min Nabo!«

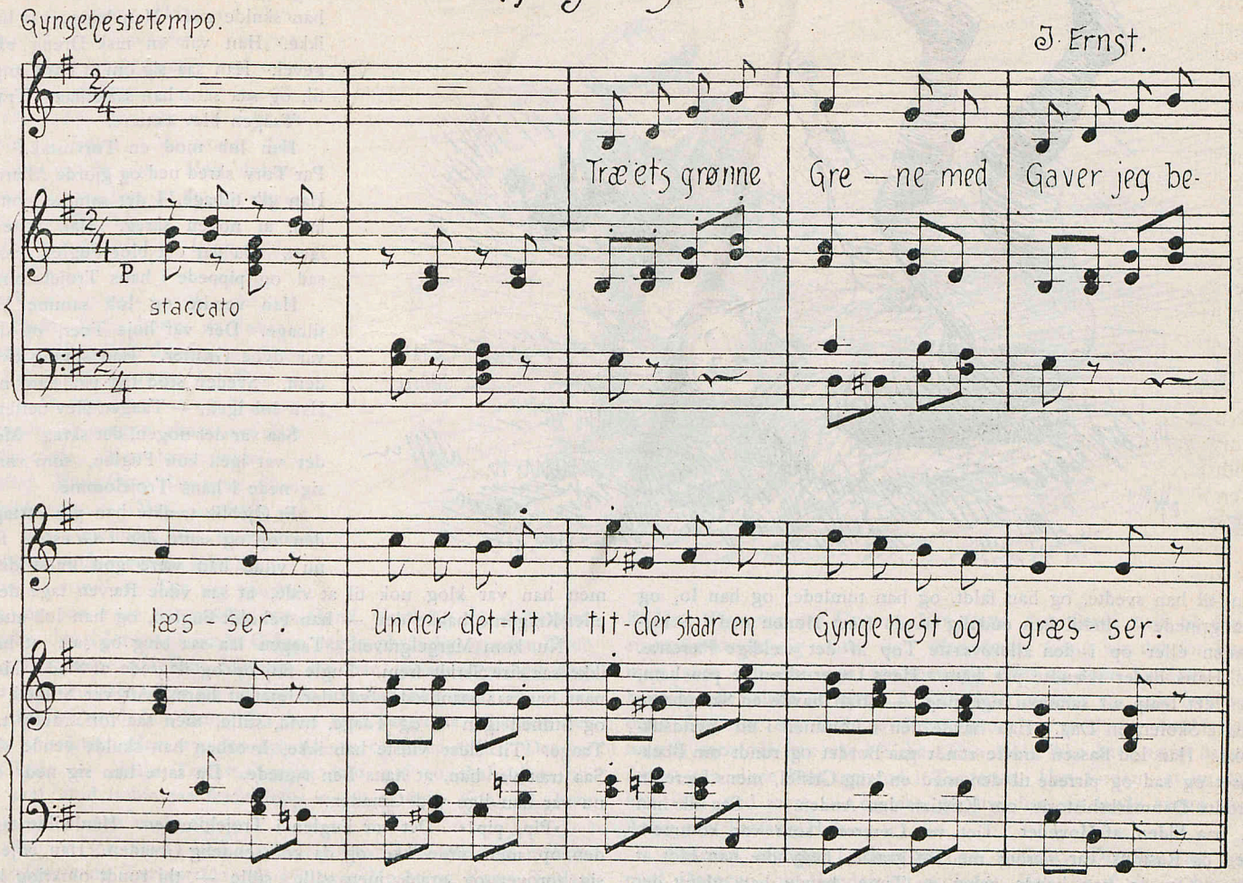
»Naa — hm! Hvor mange Høns har I hjemme?«

Knub: »Vi har 7 Høns og en Kok, og saa fem store Kyllinger!«

»Naar din Moder lukker Hønsehusdøren op, og der løber 4 ud, hvor mange Høns er der saa tilbage?« — »Ska' Kokken regnes med til Hønsene?« — »Ja!« — Knub betænker sig og svarer efter en lille Stunds Forløb, at der er 13. — Lærerinden: »Nej, nu husker du fejl, lille Knud!« — »Nej jeg gør ikke — for der var en Høne, som fik 4 Kyllinger i Morges — dem havde jeg ikke talt med første Gang, og de løber ikke ud.« — »Du ligner dig selv, Knub!« sa'e jeg, og dermed endte Eksamenen for den Gang.

Gyngehesten.

Hesten er til Søren!
men varsomt maa du ride.
Slaar du den, og flaar du den,
saa vogt dig, den kan bide!

Sæt dig fast i Sadlen
og stik din Fod i Bøjlen!
Altid vide Vejen frem
og aldrig slippe Tøjlen!

Først et Kys til Moder,
det stiver straks i Ryggen!
Rejsen gaar i Verden ud,
og svigefuld er Lykken.

Saa et Kys til Søster
og alle gode Grænder!
Den, der rider ensom ud,
vil siden savne Venner.

Hold kun Landevejen,
men hold dig fra dens Pløre!
Hils enhver, men bind dog ej
din Hest ved alle Døre!

Har du lovligt Ærind,
lad ingen Vejen spærre!
Møder du en grimme Trold,
saa hold dig til Vorherre!

Edv. Blaumüller.

Derude, hvor Vorherre alene raader.

Af KAPPEL BØCKER med Tegninger af VILH. TH. FISCHER.

RASMUS var otte Aar. Han havde den Fejl, at han plagede Dyrene. Maaske kan vi nok sige, at han ikke ligefrem slog dem, men han havde sin store Fornøjelse af at gøre dem bange, og han kunde rigtig more sig, naar blot Dyrene blev rigtig angest.

Naar han saa en Høne, som gik i Haven og pillede lidt Græs eller lidt Frø, saa var det ham umuligt at dy sig. Øjnene spillede i Hovedet paa ham, han tog sin Hue af for at gaa saa meget des sagtere, han listede som en uhyre Indianer fremad mod Dyret, der naturligvis ikke havde en Tanke i sit Hoved — for det har Høns næsten aldrig — og lod sig saa pludselig falde med et Skrald og et saa forfærdeligt Brøl, at den stakkels, forfærdelig dumme Høne vendte alt det hvide ud af Øjnene og løb syv, otte Gange rundt om sig selv, før den endelig fik saa megen Forstand samlet sammen, at den endelig kom i Tanker om at løbe sin Vej. Somme Tider blev da Rasmus liggende og lo, saa han sparkede Benene i Luften, andre Tider stak han i Galop efter Hønen. Saa rendte

han, til han svedte, og han faldt, og han tumlede, og han lo, og han grinede — indtil han endelig havde faaet Hønen ned i Svinetønden eller op i den allerøverste Top af det vældige Pæretræ.

Hans Fader skændte paa ham. Hans Lærer skændte paa ham, men det hjalp alt sammen ingenting. — Han havde en Skarnbasse med i Skolen en Dag. Han havde den i Lommen i en Tændstikæske. Han lod Bassen kravle rundt paa Bordet og rundt om Blækhuset og sad og pirrede til den med en lang Griffel, mens Læreren fortalte Danmarkshistorie om Kristian den Anden. — Saa fik han en paa Siden af Hovedet. Det var Læreren, som var kommen. Men da Rasmus var færdig med at græde, begyndte han blot at gabe. Og da han havde gabet en Time, havde han glemt det hele og ønskede kun, at han igen havde haft sin Basse i Lommen. — Saadan var han.

Men saa kom endelig den Dag, da Rasmus maatte derud, hvor Vorherre alene raader.

Han gik ud paa Marken. Det var hen mod Aften, og det var i Foraarstiden.

Lærkerne sang endnu.

Rasmus stak af Sted. Hans Fader og Moder var ikke hjemme, saa det var lige meget, hvornaar han kom tilbage. Han hylede, saa han blev stor i Hovedet, og Øjnene stod stive. Han legede, at han kæmpede med hundrede Tusinde Indianere. Han havde en Kæp i Haanden, og han huggede til Brændenælder og Tidsler, saa Bladene røg om Ørene paa ham, og han hylede, saa det skingrede over Byen.

Saa fløj der en Lærke op.

Mørket havde begyndt at brede sig saa smaat. Rasmus var kommen helt bort fra Markerne og ud i Kærene. — Han standsede med eet.

Han vidste, at Lærken flyver ikke op fra sin Rede. Den løber altid et Stykke først. Han begyndte at lede stærkt rundt om Stedet, hvorfra Lærken hævede sig. Han kravlede rundt med Ansigtet i Jorden. Han kigede, han følte sig frem, han bøjede Græsset til Side, og endelig — dér saa han Reden.

Saa tog han en Unge.

Hvad han vilde med den — vidste han ikke. Hvordan han skulde behandle den — tænkte han ikke paa. Han var kun glad. Han havde en Lærkeunge.

Saa rejste han sig. — Det var blevet Taage. — Han stak Fuglen i Trøjelommen. Han saa til højre og til venstre, han saa endnu engang. Han vidste ikke, hvorhen han skulde gaa. Men bange var han ikke. Han var en rask Dreng alligevel. Han saa sig om et Par Gange til, og saa satte han saa smaat i Trav.

Taagen blev tættere.

Han løb mod en Tørvestak. Et Par Tørv skred ned og gjorde Allarm. Han gik tilbage. I det samme syntes han, at nogen skreg. Han lyttede igen. Da var det blot Fuglen, som sad og pippede i hans Trøjelomme.

Han vendte og løb samme Vej tilbage. Der var høje Tuer, og der var dybe Grøfter. Han sprang over dem. Sveden stod tæt paa ham nu. Han løb igen. — Taagen blev tættere.

Saa var der nogen, der skreg. Men det var igen kun Fuglen, som rørte sig nede i hans Trøjelomme.

Et Øjeblik tænkte han paa at tage den op og sætte den i Græsset, for nu vilde han være god imod den, men han var klog nok til at vide, at saa vilde Ræven tage den, eller Kragerne hakke den — han beholdt Fuglen, og han løb atter.

Nu kom Mergelgraven. Taagen laa saa bleg og tæt, at han ikke saa fire Skridt frem. Fugle fløj op og flagrede af Sted. Men naar han saa standsede, var der intet at høre. Alt var Stilhed — og Stilhed igen — og Taage, hvid, stille, men saa forfærdelig tæt Taage. Til sidst vidste han ikke, hvorhen han skulde vende sig. Saa træt var han, at hans Ben rystede. Da satte han sig ned, og nu var han lige ved Graaden.

»Pip, pip!« Det var Fuglen i Trøjelommen. Han vilde tage den op, men turde ikke, og da kom endelig Graaden. Han bøjede sig forover og græd, men stille, stille — thi rundt omkring laa Taagerne saa usigelig lydløse.

Han sad paa en Tue. Taagen lagde store Vandperler ned over hans Tøj. Og der blev han siddende.

»Pip, pip!« — Nede i hans Trøjelomme klagede Ungen, og da blev Drengen pludselig bange for Lærkerne.

Der var jo saa mange Lærker herude, og her sad han med Ungen i Lommen. Taagerne begyndte at bevæge sig. Han ventede Besøg af Lærkerne, de hundrede Tusinde Lærker, der bor i Marker og Kær. Han hørte Suset af Vinger, og Suset kom nærmere. Taagerne svingede og svajede — da var det, at Drengen først ret i sin uhyre Skræk kom i Tanker om, at han havde gjort noget ondt i at tage Lærkeungen.

Hans Moder havde sagt, at den, som gør ondt, er altid bange. Nu tænkte Drengen paa sin Moder. Og tænk, saa havde han endda i Gaar kastet Sten efter Storken paa Taget, og om Formiddagen havde han bundet en gammel Kasse i Halen paa den store Trofast, saa Trofast havde løbet, indtil der kom store Draaber Blod i dens sorte Pels.

Imens svingede Taagerne. Drengen hørte intet, men nu saa han store Hærskarer af Storke i Taagerne. De pegede med Næbbet imod ham, og dybest, helt nede ved Jorden, sad en stor, sort en — og da han skulde se til, var det selve Trofast, som ganske stille sad og saa paa ham med store underlige Øjne, ganske stille, ganske stille, men den blev ved at se og blev ved og blev ved.

Og Drengens Ansigt blev helt stivt. Han stirrede og saa. Han var nær ved at glemme sin Skræk, fordi hans Sorg blev saa stor. Thi i dette Øjeblik forstod han først, hvor ond han var mod Trofast, som han holdt saa usigelig meget af.

Med eet brast saa alting for ham, og han tudskraalede. Thi netop i dette Nu havde han forstaaet, at han var ond og slet og styg og en Slubbert og en Slyngel, der pinte dem, der var mindre end han. — Han saa op. Taagerne kørte rundt som i en Karrusel. Hans Hoved begyndte at svimle. Jorden gik op og ned. Det var, som om Lærker og Skarnbasser, Storke og Duer, Fluer og Høns begyndte en Heksedans omkring ham. Han havde været ond mod dem alle sammen.

Da lagde han sig ned med sit Ansigt i Jorden. Nu troede han, at han skulde dø. Men dybest, dybest fornam han, at det var ogsaa godt nok til ham.

Da hørtes en Lyd langt, langt borte.

»Vov — vov!« — Ja, det var saa langt, langt borte, at Rasmus vidste, at han bare drømte. — Men nu hørtes det nærmere. — »Vov — vov.« Da var det, som om Rasmus begyndte at vaagne, skønt han ikke rigtig turde. Men han tænkte paa Trofast. Hans Øjne blev store. Han lyttede igen. — »Vov — vov!« — Det kom nærmere og nærmere. Drengen tænkte paa at staa op. — »Vov — vov«! — Det var ganske nær, og saa kom en vældig sort Hund pludselig ud af Taagen, med Snuden i Jorden, i strakt Galop, lagde pludselig og uden Overgang Forbenene paa hans Skuldre, saa han ganske sagte gik bagover med Hunden over sig — og da var han besvimet. —

Trofast stod hos ham. Da han igen vaagnede, slikkede den ham i Ansigtet. Han tog den om Halsen og græd stille. Det var af Glæde. — »Lille Trofast,« sagde han, »vi to skal hjem nu. Jeg skal altid holde saa forfærdelig meget af dig. Kom nu, kom nu!« — Og han rejste sig.

Trofast gik frem med Næsen i Jorden. De gik bort mellem Mergelgrave og Tørvestakke, de gik over Moser og Kær. Trofast var stadig foran. Drengen gik endnu som i Søvne, indtil han vaktes ved et højt Raab. Trofast rejste Børsterne. — »Vov—vov!« sagde den igen. — »Vov — vov!« — Derpaa logrede den med Halen, og saa kom der med eet en stor Skikkelse ud af Taagen. Rasmus stirrede i Skræk, men da var det hans Fader.

Faderen saa paa Drengen. Derpaa bøjede han sig ned og klappede Trofast længe. »Rasmus,« sagde han, »vi har søgt efter dig i flere Timer, Hunden var den eneste, der kunde finde dig. Giv ham nu hans Løn herefter.«

Rasmus saa kun Trofast. Da var der pludselig noget, som pippede nede i hans Trøjelomme. Han havde næsten glemt Lærkeungen. Han vilde jage Haanden ned, blev bange, men gjorde det dog, og her holdt han da Lærkeungen frem for Faderen, mens Sveden sprak ham ud af Panden.

»Jeg har taget den,« sagde han. Derpaa græd han bittert. Faderen blev helt stille. »Nu skal vi hjem,« sagde han endelig.

Rasmus svarede ikke. Han holdt blot endnu Lærkeungen frem, og da syntes Faderen at forstaa ham.

»Hvor har du taget den?« spurgte han, og Rasmus huskede endnu baade Vejen og Agrene, hvor Lærkeungen var født.

Da tog Faderen ham ved Haanden, og de gik over Kær og Moser, de kom over Marker og Agre, indtil de endelig stod stille. — »Her maa det være,« sagde Faderen.

Endnu engang laa Rasmus og rodede og søgte i Græsset. Han saa, og han stirrede, han bøjede alt til Side, og — fandt saa

Reden. Der var tre Unger. Han satte den fjerde ned til dens smaa Søskende og rejste sig. Men denne Gang var det for Rasmus, som om han var kommen sig efter en slem Sygdom. Al hans Skræk rislede af ham. Al hans Hjerteangest var helt forsvunden. Det var saa stille omkring ham, saa underlig højtideligt, næsten som om han var i Kirke. Han vilde ikke have været bange for at gaa alene bort igen ud i Taagerne. Han fornam, at nu var han ikke ond mere — og saa gik han hen og lagde begge sine Arme om Trofasts Hals.

Faderen saa paa Lærkereden og smilede. Derefter saa han mod Drengen og Hunden og smilede. Han var pludselig bleven glad.

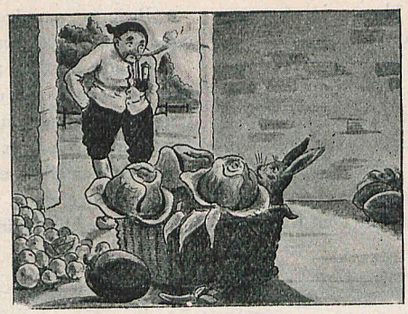
»Herefter vil du blive en god Dreng,« sagde han. »Alle Mennesker bliver gode, naar de først har været derude, hvor der ingen andre er, men hvor Vorherre er, og hvor Vorherre ene og alene raader. Og det er netop dér, du nu har været!«

Den nysgerrige Hare.

Tegninger af C. RØGIND.

1. Helten i denne Historie, som foregik for mange Aar siden, er ikke andet end en ung Hare — men derfor kan Historien være morsom nok — hør nu bare: Den unge nysgerrige Morten Hare var sluppen ind i Hans Peters Lade; der fandt den en Masse dejlige, friske Kaalhoveder og andre Grøntsager.

2. Med Begærlighed tog den for sig af Retterne — saa ivrigt, at den var lige ved ikke at opdage Hans Peter, der i sit sædvanlige Trav kom slentrende ind i Laden. — Vips! — Morten smuttede op i den store Kurv og skjulte sig.

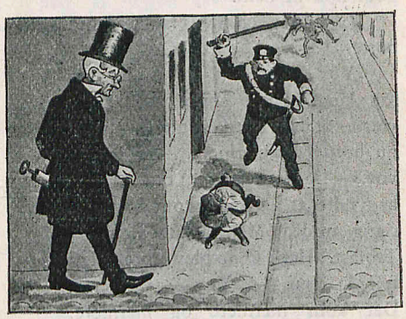
3. Det skulde Morten nu ikke have gjort, for det var det, der blev Skyld i hele Ulykken. Hans Peter læssede nemlig Kurven paa sin Vogn uden at ane noget og kørte ind til Byen.

4. Paa det store Torv inde i Byen stillede Hans Peter sine Varer frem, og snart kom der en Kone, der vilde købe Kaalhoveder. Hun tingede med Hans Peter om Prisen. Imedens gnaskede Morten med Velbehag løs paa et af de største Kaalhoveder.

5. Saa ivrig var den og saa ukendt med denne Verdens Sorger, at den slet ikke mærkede, at den havde gnavet sig saa langt ind i Kaalhovedet, at den ikke kunde faa sit eget Hoved ud igen. Den sled og ruskede, men lige meget hjalp det. Fortvivlelsen greb den, og med et vældigt Sæt fo'r den op af Kurven og lige imod den gode Kone —

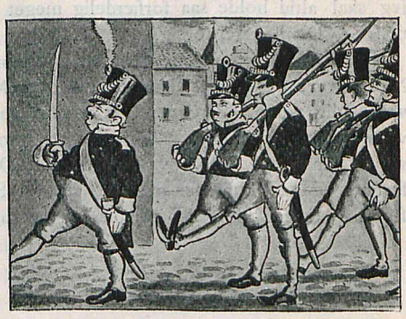
6. ud paa Torvet og ned ad Gaden. Hans Peter og Konen blev lige forskrækkede, de troede, det var den skinbarlige Djævel. Torvebetjenten saa Uhyret og satte efter den parat med sin Stok til at lange den en ordentlig en ud. —

7. Avs! Lussingen traf i Stedet for den gamle Doktor, som just kom om Hjørnet, — mens Morten i lange Spring fortsatte sin vilde Flugt ned ad Gaden.

8. Overalt opvakte det sælsomme Dyr stor Forfærdelse — en Mængde Mennesker med Betjenten i Spidsen forfulgte den — men Morten var hurtig — de kunde ikke indhente den. —

9. Til sidst blev man nødt til at udkommandere Borgervæbningen, som hurtigst muligt mødte med den tykke Major i Spidsen.

10. Hele Byen var paa Benene — »Fanden er løs — slaa ham ned — ud af Byen med ham!« — saadan lød Raabene. Vildere og vildere blev Jagten, som en mægtig Orkan væltede den alt, hvad den mødte paa sin Vej.

11. Til sidst lykkedes det en af de tapre Borgere med et velrettet Bajonetstik at nedlægge den stakkels udmattede Morten. Stor var Glæden over at have dræbt den frygtelige Fjende, men —

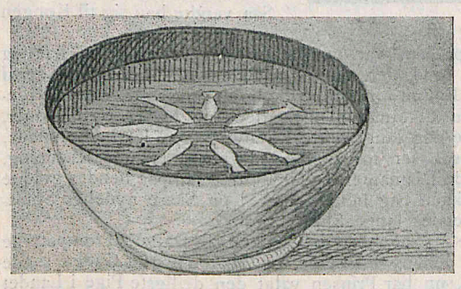

12. — betydelig skuffet blev man, da man fik det mærkværdige Hoved pillet af og saa, at Aarsagen til hele Balladen var en ganske almindelig Hare. — Ja, saadan kan det gaa, naar man er en lille nysgerrig Hare, og ens Medmennesker ikke tænker sig om, men lader sig rive med af den almindelige Forvirring.

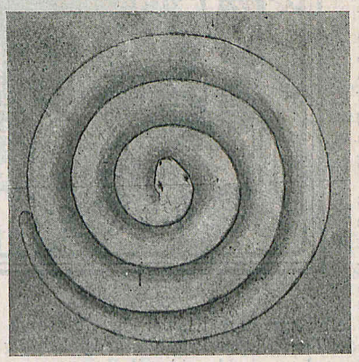
I ledige Timer.

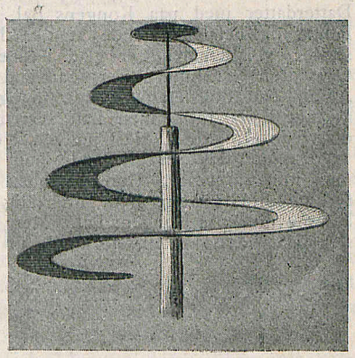
O. Hessellund Rasmussen.

Hvad tror du, der smager bedst, Sæbe eller Sukker? — Sukker, selvfølgelig, siger du. Ja, men ved du, at nogle smaa Fisk, udklippede af Papir eller udskaarne af tyndt Træ, er lige saa kloge som du? Et lille Forsøg vil vise dig det. — Udskær af en Tændstikæske nogle Smaafisk omtrent af en halv Tændstiks Længde, og læg dem i et Vandfad i Kreds tæt ved hverandre. Stik saa et Stykke Sukker ned i Vandet midt i Kredsen, og du vil se, at alle dine Fisk bevæge sig hen imod Sukkeret og lægger sig tæt omkring det. Men prøv saa med Sæbe! Stik et Stykke ind mellem Fiskene, og du vil se, at det lokker dem slet ikke, men at de tværtimod svømmer bort fra det. Nu kan du da ikke være i Tvivl om, hvad Fiskene synes bedst om.

Her er et andet lille Forsøg med en Slange, ikke en, der vil bide, men en skikkelig Slange af Papir eller ganske tyndt Pap. En saadan Slange faar du af et rundt Stykke Papir, hvori du klipper en Spiral, d. v. s., en Linie, der stadig gaar i Kredse, snævrere og snævrere (se Tegningen), Slangens Hoved ligger i Spiralens Midte. Sæt saa en lille Træstang fast i en Klods og stik en Knappenaal i Enden af Stangen; hæng Slangen op paa Stangen, saa Hovedet hviler paa Knappenaalen, ryk lidt i Slangens Hale, saa den hænger længere ned, og sæt hele Apparatet op paa en varm Kakkelovn, saa vil du se Slangen dreje sig rundt, som om den snoede sig op ad Stangen.

Pjaltemalene.

I et stort Slot ved Havet boede der engang en rig, gammel Herremand, som hverken havde Kone eller Børn i Live, kun en lille Datterdatter, hvis Ansigt han aldrig nogen Sinde havde set. For han hadede hende, og det af den Grund, at hendes Fødsel havde kostet hans eneste Datter Livet. Da Ammen kom med den lille, svor han, at han aldrig vilde se hende, hun kunde saa for Resten leve eller dø, som hun vilde.

Saa vendte han Ryggen til Barnet og hele Verden, satte sig ved sit Vindue, saa ud over Havet og græd bitre Taarer for sin Datter. Og som han saaledes sad, voksede hans hvide Haar og Skæg ned over hans Skuldre, slyngede sig om Stolen og groede fast helt nede i Gulvsprækkerne. Og Taarerne, der faldt paa Vindueskarmen, hulede sig Vej gennem Stenen og randt som en Flod ud i det store Hav. —

Imidlertid voksede hans Barnebarn op, uden at nogen tog sig af hende eller sørgede for hende. Kun Ammen kunde somme Tider, naar ingen saa det, give hende lidt Levninger fra Køkkenet eller en Las af et Skørt fra Kludeposen; de andre Tjenestefolk paa Slottet slog og drillede hende, kaldte hende »Pjaltemalene« og spottede over hendes bare Ben og Arme, saa hun græd og løb ud og skjulte sig mellem Buskene.

Saaledes voksede hun op, fik kun lidt med Føde og Klæder og var Dagen lang paa Marker og Veje med Gaasedrengen som eneste Kammerat. Naar hun frøs eller var sulten og træt, spillede han for hende paa sin lille Fløjte, saa lystigt, at hun glemte alle Sorger og gav sig til at danse med de gækkende Gæs.

Men en Dag rygtedes det, at Kongen var paa Rejse gennem Landet, og at han vilde give et stort Bal for alle Egnens fine Herrer og Damer, fordi Prinsen, hans eneste Søn, skulde vælge sig en Kone. En af de kongelige Indbydelser kom til Slottet ved Havet, og Tjenerne bragte den op til den gamle Herremand, der stadig sad ved Vinduet og græd.

Men da han hørte Kongens Befaling, tørrede han sine Øjne og lod hente en Saks til at klippe hans Haar løs fra Gulvet; det holdt ham jo fast, saa at han ikke kunde røre sig. Derpaa sendte han Bud efter prægtige Klæder og Guldsmykker, klædte sig paa og befalede Tjenerne at lægge Silkedækken og Guldbidsel paa den hvide Hest, han skulde ride til Kongen paa.

Pjaltemalene havde hørt om den store Fest i Byen, og hun sad og græd ved Køkkendøren, fordi hun ikke kunde komme med og se paa Stadsen. Da den gamle Amme hørte hende græde, gik hun til Herremanden og bad, om han dog ikke vilde tage sin Datterdatter med paa Kongens Bal, men han rynkede vredt sin Pande og befalede hende at tie. De andre Tjenestefolk lo og sagde: »Pjaltemalene er glad i sine Laser, naar hun leger med Gaasedrengen; hun passer saamænd ikke til andet!« Den gamle Amme bad dog endnu baade to og tre Gange Herremanden om at tage Pigen med, men han svarede hende kun med onde Blik og vrede Ord, og til sidst puffede Tjenerne hende ud af Værelset.

Ammen gik saa grædende hen for at se efter Pjaltemalene, men hun var borte. Hun var løben ud til sin Ven Gaasedrengen for at fortælle ham, hvor ulykkelig hun var over ikke at kunne komme med paa Kongens Bal. Men han sagde, at det skulde hun slet ikke være ked af, de kunde jo gaa sammen ind til Byen og se paa Kongen og alt det fine. Pjaltemalene syntes ikke, hun kunde gaa i sine Laser, men saa gav Drengen sig til at spille saa lystigt paa sin Fløjte, at hun glemte alt, og før hun vidste af det, havde Hyrdedrengen taget hende ved Haanden, og baade hun og han og Gæssene foran dem dansede hen ad Vejen til Byen.

Inden de var naaet ret langt, kom en smuk, prægtigt klædt ung Mand ridende; han standsede og spurgte om Vejen til Kongens Slot, og da han hørte, at de ogsaa vilde derhen, stod han af Hesten og gik med dem hen ad Vejen. Hyrdedrengen tog da sin Fløjte frem og spillede en yndig, sagte Melodi paa den, og den fremmede saa og saa paa Pjaltemalenes søde Ansigt og blev saa forelsket i hende, at han bad hende blive hans Kone. Men hun lo bare og rystede paa sine gule Lokker: »Det vilde være net, om du tog en Gaasepige til Kone,« sagde hun, »nej, tag du hellere en af de fine Damer, der kommer paa Kongens Bal i Aften, og lad være med at gøre Nar af stakkels Pjaltemalene.«

Men jo mer hun nægtede at høre paa ham, jo skønnere lød Fløjtespillet, og jo mer forelsket blev Ungersvenden. Til sidst bad han hende komme paa Kongens Bal Klokken tolv samme Aften, saa skulde hun faa at se, at han mente, hvad han sagde; hun skulde komme, ganske som hun var med Hyrdedrengen og hans Gæs, i det forrevne Skørt, med de bare Ben, og han vilde danse med hende og lade Kongen og alle de fornemme Herrer og Damer se paa det, og han vilde sige til dem alle, at hun var hans kære Brud.

Saa kom Aftenen; Salen straalede af Lys, og Musikken lød. De fine Herrer og Damer dansede for Kongen; men lige da Klokken slog tolv, traadte Pjaltemalene, Hyrdedrengen og alle de gækkende Gæs ind ad Fløjdørene og gik lige op gennem Balsalen, medens alle gjorde Plads, og Damerne hviskede og Herrerne lo. Kongen, der sad øverst oppe i Salen, gjorde store Øjne. Men da de kom hen foran Tronen, rejste Pjaltemalenes Bejler sig fra Stolen ved Siden af Kongen og gik hen til hende, tog hendes Haand og kyssede hende tre Gange for alles Øjne. Saa vendte han sig til Kongen og sagde:

»Fader« — for han var nemlig Prinsen selv — »nu har jeg valgt; her er min Brud, den skønneste Pige i hele Landet og dertil den elskeligste!« Endnu før han havde holdt op at tale, satte Hyrdedrengen sin Fløjte til Munden og spillede nogle faa sagte Toner, der lød som Fuglesang langt borte i Skoven, og idet han spillede, blev Pjaltemalenes Laser forvandlede til en straalende Klædning, besat med funklende Diamanter, en Guldkrone sad paa hendes gyldne Haar, og Gaaseflokken bag hende blev til en Skare nydelige Smaatjenere, der bar hendes lange Slæb.

Kongen rejste sig og hilste hende som sin Datter, Trompeterne klang til Ære for den ny Prinsesse, og Folk ude paa Gaden sagde til hinanden: »Aa, nu har Prinsen valgt den dejligste Pige i Landet til sin Brud.« — Men Gaasedrengen saa man aldrig mere, og ingen ved, hvad der er bleven af ham. — Den gamle Herremand rejste hjem til sit Slot ved Havet, han kunde jo ikke blive ved Hoffet, da han havde svoret aldrig at ville se sin Datterdatters Ansigt. Han sidder endnu stadig ved sit Vindue; jeg vilde ønske, du engang kunde faa ham at se, og hvem ved, hvad der kan ske. Han sidder og ser ud over Havet og græder stride Taarestrømme, stridere end nogen Sinde før.

(Engelsk Folkeeventyr, fortalt for mange Aar siden af en lille Pige i Lincolnshire; efter J. Jacobs, More English Fairy Tales, ved E. H.).

Fald og Oprejsning.

Af Edv. Egeberg med Tegning af Vilh. Th. Fischer.

Skolen havde Frikvarter, og Børnene løb og legede paa den store Skoleplads. Et Sted drev man Langbold; et andet spilledes der Pind; et tredie hoppede man sig ind i Paradis; henne i Hjørnet ved Muren spilledes der Klink; i Læ af Gymnastikhuset gik en Flok Piger rundt til »Munken gaar i Enge« og »Kom favre Ungersvend« — der gik en Strøm af Livsglæde hen over den store Flade: Man svedte og pustede, lo og skreg, faldt og sprang op igen. Pladsen blev gennemarbejdet af de Hundreder rappe Fødder, som om baade Plov og Harve havde gaaet over den.

Saa kom der en Politibetjent ind ad Skoleporten. Det var en høj, alvorlig Mand med et stort, mørkt Skæg. Han stod en lille Tid ganske stille og saa sig om; saa kaldte han en Dreng til sig og spurgte efter Inspektøren. Drengen viste ham høfligt og med Huen i Haanden ind paa dennes Kontor.

Man saa ligesom et Spørgsmaalstegn i alle Ansigter Pladsen over: En Politibetjent? Hvad vilde han? Skulde der være noget galt med en eller anden Kammerat? Der havde jo før været en Betjent herinde og taget en eller anden Kammerat i Forhør — ja taget ham med sig. Der var dem i Flokken, som gav sig til at kaste et lille Tilbageblik ned over de sidste Dages Begivenheder for at undersøge, om Regnskabet var i Orden. Der var enkelte af disse, hvis Hjerte tog paa at banke hurtigt. Overalt blev Legen lidt mere stilfærdig. Drengene raabte ikke saa højt, og Pigernes Sang i Runddansene blev mere dæmpet.

Lidt efter kom Betjenten tilbage med Inspektøren. Nu blev der ganske stille paa Pladsen. Legen hørte helt op. Lærerne blev kaldt til inde fra Lærerværelset, hvor de spiste deres Mad og røg lidt Tobak, og Betjenten gav saa en dæmpet Meddelelse om, hvad der var i Vejen: Politiet havde modtaget Melding om Rapserier rundt om i Butikkerne, og man var omtrent sikker paa, at nogle Drenge her paa Pladsen havde været med. Betjenten vilde for det første gerne have fat paa Søren Sommer. Søren havde i den senere Tid haft saa meget Brystsukker og andet Slikkeri at dele ud til Kammeraterne. Han havde dernæst haft Raad til at købe sig en halv Kasse smaa Cigarer oppe paa Hjørnet; han havde været i Cirkus tre Aftener i Træk, og saa havde han taget sig en lille Tur med Toget ud til Solby, hvor han havde drukket en lang Række Bajere og spist en utrolig Mængde Smørrebrød.

Søren Sommer? — Ja — Lærerne fandt det ganske naturligt, at Søren havde været paa Spil. Han havde været med før og havde i det hele taget et daarligt Ord paa sig. Stakkels Søren havde et daarligt Hjem og drev rundt for Lud og koldt Vand.

Søren Sommer!! Hvor er Søren Sommer? Søren blev hentet. Det var en lille rødhaaret, fregnet Fyr med et Par gule Ilderøjne. Han var foreløbig helt frejdig i sit Væsen; men der var dog noget galt ved hans Øjne. Han havde ondt ved at se Betjenten og Lærerne ind i Øjnene, og naar han troede sig ubemærket, kastede han hurtige Sideblik omkring sig.

Alle de omkring paa Pladsen, der havde smagt paa Sørens Brystsukker, følte sig saa løjerlig usikre, og den Dreng, der havde faaet en Cirkusbillet af ham, forsvandt om bag Gymnastikhuset. »Politiet tager Søren Sommer med sig!« hviskedes der ud over Pladsen.

Saa vilde Betjenten gerne hilse paa Anton Munk. Han blev hentet ud af en tæt Klynge. Han var lang og tynd, havde et langt, blegt Ansigt, der saa ganske sløvt ud. Han kom slentrende med Hænderne i Bukselommerne.

»Vil Du følge med mig ogsaa!« sagde Betjenten.

Drengen saa sig ganske ligegyldig om. Der syntes ikke at være saa meget af Blod og Skam i ham, at det kunde farve hans Ansigt rødt. Det var, som om dette sagde: »Det er mig revnende ligegyldigt det hele. Brystsukkeret smagte godt, og Cigarerne trak fortræffeligt; det bekymrer mig ikke, hvorledes jeg er kommen til dem, om de er købt eller stjaalet. Jeg er lige glad, enten jeg faar af Spankrøret i Skolen eller af Riset paa Raadstuen!« Han var lige saa dvask, som Søren Sommer var levende. Hans Ansigt løj ikke. Lærerne kendte ham. Han var noget af det dovneste og ligegyldigste i Skolen. Hverken Straf eller gode Ord bed paa ham. Der er enkelte af den Slags, Gud ske Lov ikke mange.

»Anton Munk skal ogsaa med Politiet!« hviskedes der ude i Klyngerne.

Om der saa var flere, Politiet ønskede et se?

Betjenten saa i sin Bog.

Jo — saa var der en Dreng, som hed Jens Sørensen.

Jens Sørensen! Jens Sørensen? Hvem kunde det være?

Lærerne spurgte hinanden, spurgte de nærmest staaende Børn; nej — ingen kendte Jens Sørensen.

Han skulde vel ikke have et Tilnavn?

Betjenten saa atter i sin Bog.

»Jo! Holt! Jens Holt!«

»Jens Holt!! Nej, det var ikke muligt! Den skikkelige, flinke Jens! Det maatte være en Fejltagelse!«

Nej, Betjenten tog ikke fejl. Jens var set i Selskab med de andre, og han havde haft rigeligt Slikkeri mellem Hænderne.

Jens blev hentet. Han kom slæbende, som bar han paa en Sæk Korn. Og saa var han blodrød i Ansigtet, som om al Legemets Blod var steget derop.

Der var ingen Tvivl om, at Jens havde været med. Det Udseende løj ikke.

Inspektøren sagde blot til ham: »Men, Jens, Jens! At vi skulde have den Sorg af dig — dig, som vi alle holder meget af og har stolet saa fast paa! Hvordan er det gaaet til?«

Ud af Jens' røde Ansigt styrtede Taarerne, Skammen og Angerens Taarer. Han sagde ikke et Ord, prøvede ikke at undskylde sig.

Saa gik Betjenten med de tre Syndere. Der var virkelig Sorg i det, da det gik gennem Klyngerne: »Politiet har taget Jens Holt ogsaa!«

— — Der var slet ingen, som forstod, at Jens havde været med til det. Han var jo helt igennem en Kærnekarl. Naar man saa Jens, fik man altid Lyst til at stryge ham over Haaret. For det første var det saa urimelig tæt og svært og faldt saa smukt om hans runde Hoved; og for det andet kom man altid i godt Humør ved at se hans kærnesunde Ansigt med de tykke, faste Kinder og de store, brune Øjne, der var saa godmodige og ærlige og altid saa lige paa en.

Og saa vidste man jo om ham, at han var en rigtig Dreng, saadan som man ønsker, en Dreng skal være. Jens var en Mester i alt det, som raske Drenge bør kunne.

Han fiskede. Han sad ikke og drev i Timevis med

en Medestang i Haanden uden at fange noget, saaledes som saa mange af Kammeraterne gjorde. Nej — han havde altid et stort Bundt i Haanden, naar han gik hjem, og det var gerne store Karle. Sagen var den, at Jens' Medetøj var altid i den ypperligste Orden, og saa kendte han alle de bedste Medesteder.

Jens kunde svømme, ikke blot de hundrede Alen, der hørte til for at blive Frisvømmer — nej, som en Odder, lange, lange Stykker uden at blive træt, helt over til »Odden« paa den anden Side Søen; og saa gik han under Vandet som en Dykand, slog Kuldbøtter, traadte Vande o. m. m.

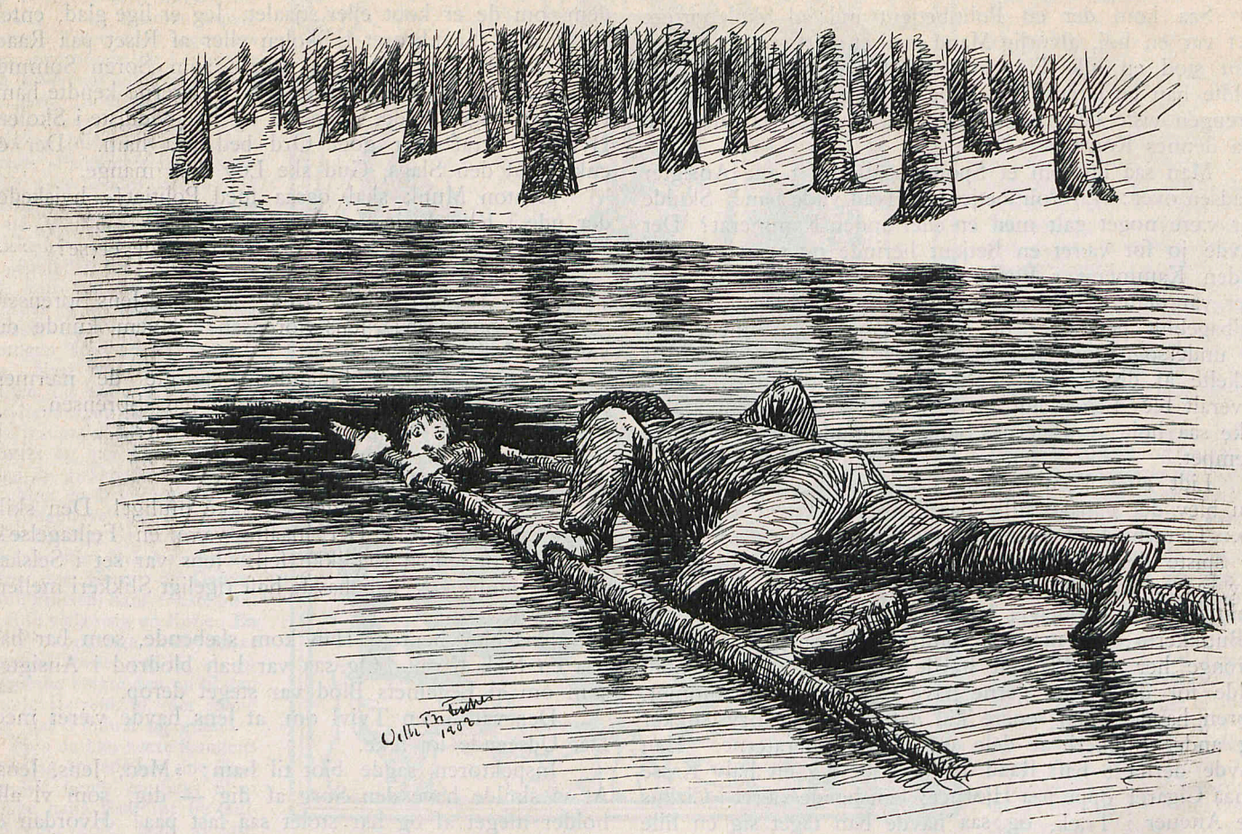
Saa var han Skolens bedste Gymnastiker: Han slog Mølle, saa man kunde blive ganske svimmel blot ved at se derpaa; han slog Saltomortaler som en rigtig Akrobat; han gik næsten lige saa godt paa Hænderne som paa Fødderne; han drev Langbold, Fodbold o. s. v. med stor Dygtighed. I al Leg var Jens Foregangsmand: Han kunde spille Klink, saa det gav Knapper, han legede Røver trods nogen, han havde altid de bedste Drager og var en af de første til at sætte dem op om Efteraaret. Jens var Kammeraternes Forbillede og Stolthed.

Ogsaa i Skolen var han flink. Ikke særlig godt begavet, men flittig og villig.

Og saa var han altid en god Kammerat. Han brølede ikke, fordi han i Legen fik et drøjt Dask eller en slem Skramme. Jens tog det som noget, der hørte til god og morsom Leg. Og saa sladrede han aldrig. Jens havde et klart Blik for det forsmædelige i at være Budbringer om alt det, der foregik Kammeraterne imellem. Han stod Last og Brast med dem og var i det hele taget af den Slags Drenge, der bliver gode, modige Soldater af.

Endelig var Jens en god Søn. Hans Moder var en fattig Enke, hvis Tid var delt imellem Sygdom og Vadsk. Jens havde en Byplads en Del af Dagen og kom ikke hjem med saa ganske lidt i Lommerne. Han kom straks springende, naar hans Moder kaldte — hvad ikke saa nær alle Drenge gør — han postede Vand til hende. han løb alle hendes Ærinder, og man kunde træffe ham langt ude i Skovene med sin Trillebør fuld af Brænde med Sække og Grankogler. Man skulde ligefrem lede for at finde en Plet paa Jens; men den var der dog. Han havde een daarlig Tilbøjelighed, og det var den, han var falden for.

Han var noget slikvorn. — Han var ofte ganske sort omkring Munden af Lakrits, og han gik tit med en Bule paa den ene Kind, som godt kunde ligne en Byld, men som stammede fra en stor Bismarksklump indenfor. Han havde ogsaa lidt ofte Ærinde hen til Bageren og stillede i Frikvartererne med Femøres-Kager. Dette sidste havde man imidlertid set igennem Fingre med, da det jo godt kunde tænkes, at hans Moders Syg-

dom kunde hindre hende i at give ham Mad hjemme.

Nu huskede baade Lærere og Kammerater dette; men alle havde de ondt af det for den stakkels Jens, der havde ladet sig lokke for langt ud af sin lystne Tunge. Der var ligefrem Sorg over hele Skolen.

— — Dagen efter, at Politiet havde taget Jens, kom hans stakkels Moder ind paa Skolepladsen.

Hun saa' saa daarlig ud. Hendes Haar var saa tyndt, at man alle Vegne skimtede Hovedbunden gennem det; hendes Ansigt var magert og gult, og saa havde Livets Sygdom og Sorg tvunget hendes Skuldre fremad og gjort hende ganske kroget.

Hun fik fat i den første den bedste Lærer og begyndte grædende at klage sig: »Aa — Gud! Kan De da ikke gøre noget for min stakkels Dreng. At han skulde komme i det. Det er det slemme Selskab, der har lokket ham, for han er jo ellers selv saa god, saa god! De ved jo, for De har selv sagt mig det, at han er flink og rar i Skolen; men De kan tro, han er ogsaa rar og god hjemme mod sin Moder. Aldrig har jeg haft Sorg

af ham før nu. Aa — jeg forstaar ikke, at han kunde komme i dette! Det maa være det slemme Selskab, han er kommen i. Jeg er jo saa meget syg, og han gaar paa egen Haand den meste Tid, og han er jo da kun et Barn!«

Saa kom Inspektøren til, og hun klagede sig for ham ogsaa: »De kunde da ikke tale med Politimesteren, Hr. Inspektør, saa min stakkels, lille Dreng kunde slippe for Straf. Jeg tror ikke, De behøver at være bange for, han skal gøre det tiere. Han er saa ulykkelig, saa skamfuld og græder næsten hele Tiden, naar han er hjemme. Jeg ved jo godt, det er noget forfærdelig noget, han har begaaet; men jeg har saa ondt af det for min Dreng! Aa — Gud! At han skulde blive straffet, faa Ris oppe paa Raadstuen; nej, det var forfærdeligt!«

Inspektøren trøstede hende, saa godt, han kunde. Han holdt jo selv meget af Jens og havde ondt af det for den stakkels Moder. Han lovede at tale med Politimesteren, om det var muligt, at Jens kunde slippe med en Advarsel.

Da Forhørene over Drengene var sluttet, kom der fra Politimesteren en Anmodning til Skolens Lærere om at udtale sig om de tre Syndere, og Jens fik det bedste Vidnesbyrd af alle. Det var vel sagtens medvirkende til, at han slap med en Advarsel. De andre to, som havde været paa Galejen før, fik Straf.

Men Jens var ikke den gamle Jens efter den Historie. Han gik tavs omkring, holdt sig for sig selv paa Legepladsen, talte kun, naar nogen spurgte ham, og da altid med en vis Nølen og Mistænksomhed. Al hans Frejdighed og Glæde var borte. Han gik og følte sig som en udskudt, en ringeagtet. Og naar en af Lærerne prøvede at kvikke ham op, og han mærkede Hensigten, saa gav han sig gerne til at græde. Jens havde faaet et Grundskud. Det saa ud, som han ikke skulde rejse sig mere.

— — Der gik nogle Maaneder, og det var bleven Vinter.

En Frostdag var Jens og en Kammerat i Skoven efter Brænde. Paa deres Søgen i Skoven kom de om ved en lille Skovsø.

Der laa et ganske tyndt Lag Is paa den, og Kammeraten, Niels Birk, kunde ikke dy sig. Han maatte prøve at glide hen over en lille Vig af den. Han satte sin Trillebør, tog Løb til og vilde tage Vigen i eet Skred. Han vidste jo godt, at Isen var tynd, men han selv var let, og naar det skete i en Fart, saa gik det vel. Isen laa saa spejlblank og uberørt — han kunde ikke lade være. Isen bølgede under ham som et Lagen; men den holdt, og han var vel naaet godt over, hvis hans ene Træsko ikke var stødt imod et Siv, der var frosset fast i Isen. Det gjorde, at han gik forover, faldt med et tungt Dask ned mod Fladen — og gik igennem.

Hans Fart var imidlertid sagtnet saa meget, at han ikke gik ind under Isen, men kom op igen, hvor han var gaaet ned. Han fik fat i Randen af den faste Is og udstødte et skingrende Skrig, da han fik Hovedet over Vandet.

Det var et Skrig med Dødens Angest i sig. Det vakte et stærkt Ekko i den stille Vinterskov, som strakte sig viden om. Det var, som om hele Skoven skreg med i Angest. Det borede sig som en Syl ind i Jens' Bryst. Han slap sin Bør og sprang fra. Skoven ned til Søen. Derude i et blæksort Hul paa den svagt rimpudrede Sø stak Niels' Hoved op. Hans Ansigt havde et Udtryk, Jens aldrig glemte.

Niels prøvede netop at hæve sig op over Isen; men den bristede, og hans Hoved gik under Fladen.

Jens' Hjerte tog til at banke voldsomt. Vilde Niels komme op igen, eller — — — Aa — Gud ske Lov! Der var han igen. Han har atter fat i Isen! Gud ske Lov! — »Hold dig rolig, Niels! Hold dig endelig ganske rolig, saa skal jeg se, om jeg kan — — — hold dig endelig rolig!« Han vil saa gerne hjælpe ham, men er ganske fortumlet og aner i Øjeblikket slet ikke, hvorledes det skal lade sig gøre. Han skønner blot, at Niels ikke maa gøre flere Forsøg paa at komme op. Hvis han kommer under Isen engang til, kommer han vel ikke op mere.

Jens løber raadvild frem og tilbage langs Søen. Angsten har ligesom lammet ham. Han ved slet ikke, hvad han skal gøre. Mere for at gøre noget, end fordi han selv tror, det kan hjælpe, slaar han Isen i Stykker og prøver at vade derud. Men der bliver pludselig dybt, og han maa hurtig redde sig i Land igen.

Aa Gud! Hvad skal han dog gjøre! Hvad gør man i et saadant Tilfælde.

Nu skriger Niels igen! Disse Skrig! Disse Skrig! De skærer som en skarp Kniv gennem den klare Vinterluft og faar Jens til at leve Dødens Angest igennem med Kammeraten.

Er der dog ingen, der kan høre disse Skrig! Er her kun en død og følelsesløs Skov, som skriger! Er her ingen Mennesker i Nærheden!

Han ser sig fortvivlet om. Nej, der er slet ingen i Nærheden, og der er langt til nærmeste Skovløberhus og længere endnu til Byen. Inden han faar hentet Folk, er Niels længst stiv og kold dernede i det mørke Vintervand. Og selv om der kom Hjælp, hvad var der da at gøre! Ingen kan komme ud over den tynde Is. Nej — Niels maa drukne; Krampen vil snart komme og stivne ham, og saa dukker han ned for sidste Gang. Og det skal han staa hjælpeløs at se paa! »Herre Gud! Herre Gud! Hvad skal jeg dog gøre!«

Imens hænger Kammeraten derude med de stive Fingre om den skøre Flade og ser i Dødsens Rædsel paa den raadløse Dreng, der løber derinde paa Bredden.

Jens tør ikke se derud. Han tør ikke se paa det Ansigt.

Nu skriger han igen! Det er ikke til at holde ud at høre paa!

»Hold dig fast, Niels!« raaber han igen derud, skønt han ikke længere indser, hvorfor han skal holde sig fast. Han kan jo ikke redde Niels; han maa lige saa gerne gaa til Bunds med det samme.

— — Paa sit Løb frem og tilbage er han flere Gange kommen forbi en Bunke lange Granstænger. Han har ikke før lagt Mærke til dem, maaske nok set dem, men ikke forbundet nogen Tanke dermed. Nu gaar der et Glimt igennem hans Hoved, en fornuftig Tanke: De maa jo kunne bruges! Han husker pludselig noget om Stiger, der skydes ud over Isen mod Mennesker, der er i Livsfare derude. — — Blot det nu ikke er for sildigt!

Nej, Niels' Hoved er endnu oven Vande. »Hold fast lidt endnu, Niels! Jeg skal straks hjælpe dig!« Denne Gang er der noget af Sejrens Klang i hans Raab. Det naar Niels, og han klemmer de følelsesløse Fingre fast om Isen.

Hurtigere end det kan fortælles, slæber han et Par af de længste Stænger ned til Søen og skyder dem forsigtigt ud foran sig, selv kravlende paa Maven mellem dem og støttende sig til dem.

Nu er han straks derude. Han ser hurtigt forud: Jo, endnu er Hovedet over Isen. Ansigtet er lidt blaat, men Hænderne klemmer endnu fast.

Blot et Par Sekunder endnu! — —

Saa! Nu har de følelsesløse Hænder fattet om Granstængerne, og baaret af Vandet svinger han sig op over Isen. Med Anspændelse af de sidste Kræfter kravler

han bag efter Jens ind mod Land. — Isen holder! Gud ske Lov! Den maa blive tykkere her ind mod Land. — Da de naar ind, er Niels saa medtaget, at han ikke kan rejse sig. Han er helt følelsesløs i Benene og Underlivet. Han kan umuligt gaa ind til Byen. Men herfor ved Jens Raad. Han kaster Kvaset af sin Trillebør og læsser Niels paa, og saa gaar det ind mod Byen, i hurtig Skridt op ad Bakken og i Galop nedad.

— — Snart ligger Niels hjemme i en varm Seng og bliver tøet op.

— — Næste Dag gik Jens' Bedrift Byen over, og i Skolen talte alle Børnene om den.

Da Flokken om Middagen stod opstillet for at gaa ind i Klasserne, gik Inspektøren hen foran dem og tog sin Hat af. Det samme gjorde alle Lærerne.

Der blev dødsstille, og alles Øjne rettedes mod Inspektørens Ansigt.

Hvad vilde der ske? Skulde de alle have en Advarsel mod et eller andet, eller var der sket noget saa alvorligt, at Synderen skulde straffes foran Fronten.

Nej — ved saadanne Lejligheder plejede Lærerne ikke at blotte Hovedet. Den gamle Inspektør saa jo ogsaa saa mild ud, mildere end ellers. Det kom ogsaa enkelte af de nærmest staaende for, at han havde Taarer i Øjnene Man var meget spændt paa, hvad der vilde komme. Saa sagde han:

»I husker jo nok alle sammen, at der en Gang i Efteraaret skete noget meget sørgeligt her paa Skolen. Det var den Gang, Politiet kom og hentede nogle af vore Drenge.

Det var sørgeligt for Drengene selv, fordi de maaske kan have ondt ved at vinde deres egen Agtelse igen og faa den Plet vadsket af sig, som de har faaet paa sig. Det er sørgeligt for deres Forældre, som jo gerne vil have gode Mennesker af deres Børn og ikke Forbrydere. Og det gør ogsaa os her paa Skolen meget ondt, naar vi skal opleve sligt med vore Drenge. Vi vilde ogsaa gerne have, de skulde blive gode retskafne Mennesker. Der er jo tillige det, at det sætter en Plet paa Skolen, det rammer Lærerne, og det rammer Kammeraterne. Folk vil gerne dømme haardt om den Skole, hvor saadan noget sker. Derfor skal I alle huske, Børn, at naar I gør noget slet, saa kan Skammen ogsaa falde som en Skygge over Forældre, Lærere og Kammerater!

Men lige saa sørgeligt, som det er, naar den Slags kommer over en Skole, lige saa glædeligt er det, naar der sker noget, Skolen kan være stolt af. Og saadan noget er der sket! Der er en af vore Drenge, som har udført en Heltebedrift, og Heltebedrifter skal vi mindes. I har jo alle sunget Visen om Søren Kanne, der reddede Skipperen og hans Dreng fra at drukne.

Vi har ogsaa en Søren Kanne her paa Skolen. Søren Kanne i Visen kæmpede mod det oprørske Hav. Vor kæmpede mod den lumske Is, og han reddede en Kammerat fra at drukne! En saadan Heltebedrift skal vi alle mindes og være stolte af. — I ved jo alle sammen, at vor Helt det er Jens Holt. Se, Jens var jo med i den Historie i Efteraaret, og vi var jo alle sammen, baade Kammerater og Lærere, meget kede af det, fordi vi holder meget af Jens. Og Jens har selv lidt meget under det. Der har været en Plet paa hans Navn. Men nu skal den Plet være vadsket af. Den, der redder en Kammerat fra Døden med Fare for sit eget Liv, han faar sit gode Navn og Rygte igen, hvis han har mistet det! — Kom herhen, Jens!«

Jens kom frem, blodrød i Ansigtet som den Dag, Politiet tog ham, grædende som da, men i Dag af Glæde og Stolthed.

»Giv mig din Haand, Jens!« sagde den gamle Inspektør.

Jens rakte ham den.

»Velkommen tilbage, min Dreng! Og skal vi saa give Jens et kraftigt Hurra! Han har fortjent det! Jens Holt leve!!«

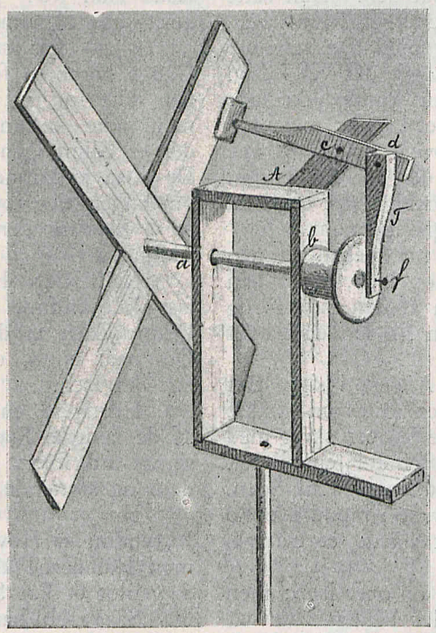
Der lød et Børneskrig hen over Pladsen, saa det hørtes over hele Byen.

Fra den Dag af var Jens den gamle frejdige Dreng som tidligere.

Et interessant Forsøg.

Du kender jo nok en Legetøjsmølle af den Slags, som enhver flink Dreng kan lave, saadan en Mølle, der bestaar af en Ramme af Fyrretræ, som Tegningen viser, et Par Vinger og en Akse, som er stukket igennem to Huller i Rammen; ved a og b er der stukket to smaa Træstifter gennem Aksen, for at den ikke skal bevæge sig frem eller tilbage; Rammen gøres fast paa en Stang, som stikkes ned i Jorden, og saa mangler der kun en Smule Blæst, saa gaar det. — Men saadan en Mølle kan der laves mere ud af, hør nu bare!

Paa Rammen ved A slaar du et Stykke Træ fast, og i Stedet for Stiften ved b sætter du Halvdelen af en Traadrulle fast paa Aksen, godt fast med Skiven udad. Dernæst laver du en lille Hammer af Træ, Skaftet maa være tyndt og bredt i Enden, og i Skaftet bores to smaa

Huller c og d. Tilbage er der endnu at lave den lille Stang T, der, som Tegningen viser, maa være tynd og bred i den ene Ende, tykkere i den anden; ved f. bores et Hul. Nu gøres Hammeren fast paa Stykket A ved et lille rundt Søm gennem c; og Hammeren fæstes til Stangen T ved et Søm gennem d; endelig fæstes T til Traadrullen ved et Søm gennem f; dette Søm skal sidde et Stykke uden for Traadrullens Midtpunkt; pas paa, at Hullerne c, d og f ikke ere for snævre. Sæt saa Møllen ud i Blæsten, og du vil se, at for hver Gang Vingerne gaar rundt, vil Hammeren løfte sig og falde igen. — Nu kan det gerne være, at Møllen ikke rigtig vil gaa straks; thi muligvis har du ikke faaet Smaadelene rigtigt afpassede efter hverandre, eller maaske et Søm skal flyttes; men det vil du snart se og kan rette Fejlen.

O. Hessellund Rasmussen.

P. Hansens Bogtrykkeri, Aalborg. — Eftertryk forbudt.

at udfinde denne. Tilsidst fandt han da ud, at det var et Brudstykke af en Annonce i »Illustreret Tidende«, og at Annoncens Indhold lød saaledes:

Enhver Husmoder

som vil spare Penge, bør samle alle sine uldne, vævede og strikkede Klude, og lade disse fabrikere til smukke, moderne, solide og jærnstærke Herre-, Drenge-, Dame-, Gardin- og Møbelstoffer, samt til Tæpper, Dækkener og Rejseplaids paa **Chr. Junchers Klædefabrik i Randers.** Største og ældste Klædefabrik i Landet, som selv fabrikerer Kludene helt færdige til Syning. **Prisbelønnet med Sølvmedaille. — Grundlagt 1852.** Prøver med Prisliste og Oplysninger sendes paa Forlangende franko.

Han læste Annoncen med mere end almindelig Opmærksomhed, og pludselig slog det ned i ham: »Du skal samle uldne Klude, Peter.« Med den Energi, der karakteriserer alle hans Foretagender, tog han fat paa at samle kassable Strømper og andet Uldtøj, hvoraf der i den store Familje blev produceret ikke saa ganske lidt, og en skøn Dag overraskede han sin Moder med Anmodningen om at sende en ret vægtig Sæk fuld af nævnte Stoffer til Chr. Junchers Klædefabrik i Randers. Efter 14 Dages Forløb kom der fra Fabriken en Sending af det prægtigste, jernstærke Habitstof, og der blev straks syet en Habit til den altid trængende Peter, en Habit, om hvilken hans Fader ved Præsentationen udtalte, at det var Skade, at det dejlige Tøj om faa Dage skulde være Laser. Men det vidunderlige skete — Habiten holdt hel og den holder endnu — først og fremmest af den Grund, at Stoffet var saa enormt stærkt, at det oversteg Peters Kræfter at ødelægge det, men for en stor Del ogsaa af den Grund, at han her for første Gang havde følt Erhvervelsens Besvær. Dette har givet ham en Lære, der har sat Frugt i, at han nu er bleven hensynsfuld og paapasselig overfor sin Paaklædning. Ved den Ros, han har hørt udtale — navnlig af Søstrene — er hans Ærgerrighed bleven vakt, og nu viser han sig altid soigneret og pyntelig, kort sagt som en komplet Kavaler.

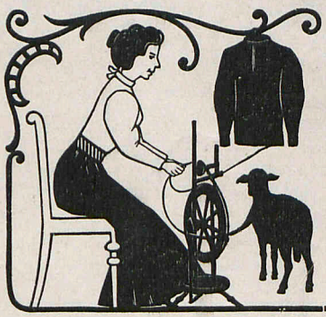
Som før sagt — han er lige saa flittig Sportsmand som tidligere, hans Samlerlyst er lige stor, og ganske særlig har han samlet sine Interesser om strikkede og vævede uldne Klude, og han viser baade Energi og en vis Snedighed i Bestræbelserne for at forøge sin Samling.

Peter er klog og beregnende og har sat sig et Maal for Fremtiden, som han haaber at naa, og nu skal han for Alvor til at være flittig. Naar Tidens Tand endelig har gnavet hans Paaklædning, maa han jo have en Beholdning rede til Afsendelse til Randers, naa — det kan jo sagtens lade sig gøre. Men Peter tænker ikke alene paa sig selv, men omgaas endogsaa med Planer om at udstyre andre. — Hvad om han kunde overraske sin Fader med Stof til en Habit til næste Jul! Der skal jo rigtignok samles mange Klude, men pyt, han har jo Tiden for sig. — Det værste er rigtignok, at Peter har faaet en slem Konkurrence at kæmpe med; det volder ham Kval, da Konkurrenten oven i Købet tilhører hans egen Familie.

En af Søstrene er nemlig bleven opmærksom paa, at Chr. Junchers Fabrik ikke alene leverer Stof til Herre- og Drenge-Habiter, men ogsaa fremstiller fikse, nydelige og solide Stoffer til Damedragter; hun agter derfor at følge Peters gode Eksempel, idet hun vil samle ind til et Kostume til sig selv og desuden overraske sin Moder til næste Jul! —

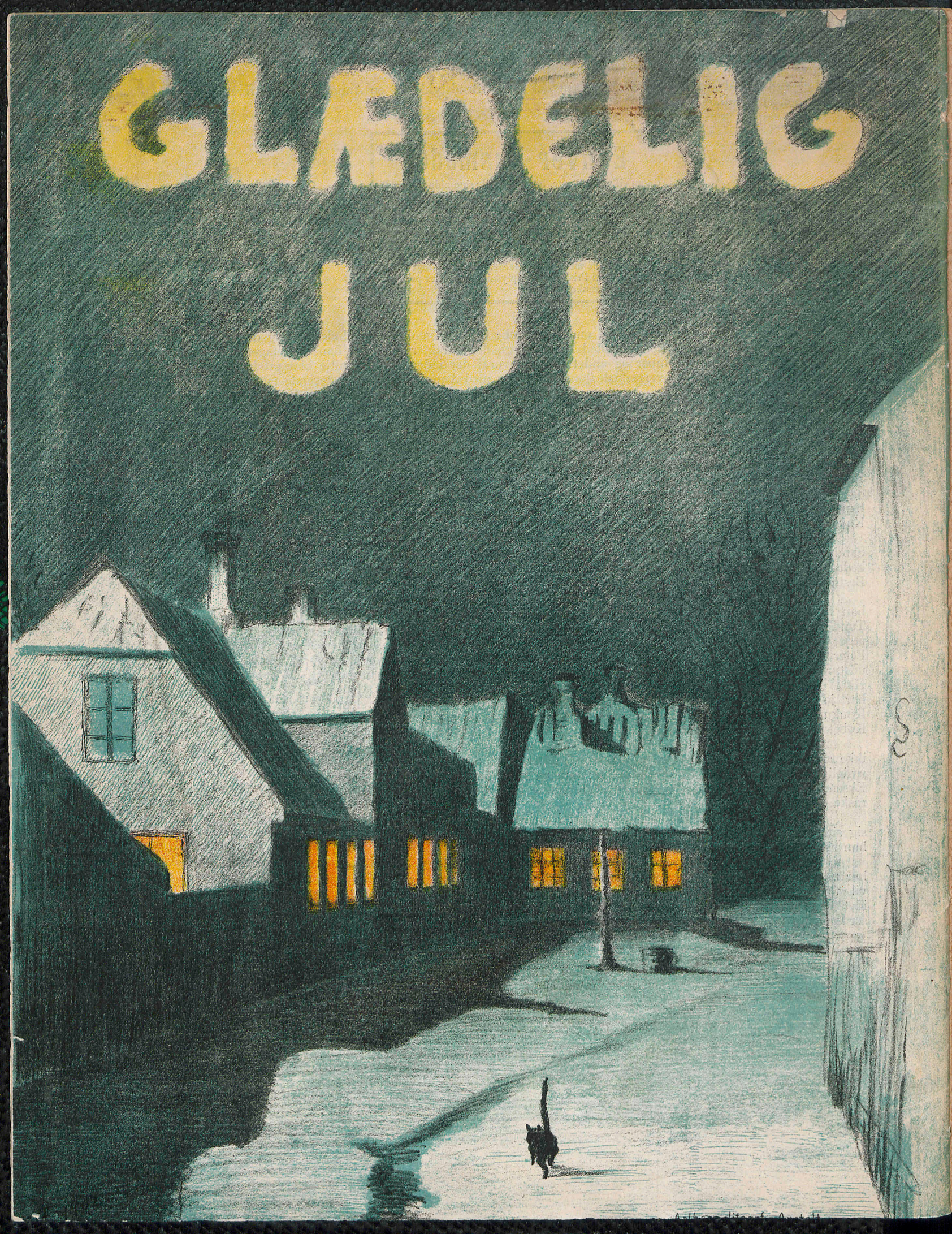
Peter har i nogen Tid spekuleret paa, hvorledes han bedst skal indprente sig sit gode Forsæt; thi det gælder jo om at huske det hver eneste Dag, dersom han skal naa sine Ønskers Maal.

Nu har Peter faaet en udmærket og oven i Købet original Idé! Han har udklippet et stort Antal Annoncer og anbragt dem paa Steder, hvor de altid vil fængsle hans Opmærksomhed: Alle hans Skolebøger er bleven pyntede, idet han paa Bindet af hver har paaklistret en af de udklippede Annoncer, der ser saaledes ud:

Enhver Husmoder

som vil spare Penge, bør samle alle sine uldne, vævede og strikkede Klude, og lade disse fabrikere til smukke, moderne, solide og jærnstærke Herre-, Drenge-, Dame-, Gardin- og Møbelstoffer, samt til Tæpper, Dækkener og Rejseplaids paa **Chr. Junchers Klædefabrik i Randers.** Største og ældste Klædefabrik i Landet, som selv fabrikerer Kludene helt færdige til Syning. **Prisbelønnet med Sølvmedaille. — Grundlagt 1852.** Prøver med Prisliste og Oplysninger sendes paa Forlangende franko.

GLÆDELIG
JUL